

Intrastati käsiraamat

Abimaterjal Intrastati küsimustiku täitjale

2019

Käsiraamatu kasutajale

Käsiraamat on abimaterjal Intrastati küsimustiku täitjatele. Esitatakse nii üldinfot Intrastati süsteemi kohta kui ka üksikasjalikke juhtnööre Intrastati küsimustiku täitmiseks.

Tegu on eestikeelse Intrastati käsiraamatu täiendatud versiooniga. Selle koostamisel on arvestatud käsiraamatu kasutajatelt saadud tagasisidet. Infot on uuendatud ning lisatud on näiteid ja selgitusi. Koostajad ootavad ka edaspidi ettepanekuid raamatu täiendamiseks.

Hea käsiraamat valmib tihedas koostöös selle kasutajatega.

Intrastati käsiraamat on leitav ka Statistikaameti veebilehelt:

- eestikeelne käsiraamat: https://www.stat.ee/public/vv_vk/kasiraamat-2019-et.pdf
- ingliskeelne käsiraamat: https://www.stat.ee/public/vv_vk/kasiraamat-2019-en.pdf
- venekeelne käsiraamat: https://www.stat.ee/public/vv_vk/kasiraamat-2019-ru.pdf

Meie kontaktandmed

Ettevõtlus- ja põllumajandusstatistika osakond

Statistikaamet, Tatari 51, 10134 Tallinn

Telefonid:

Statistikaameti klienditugi: 625 9100

Intrastati metoodika: 625 9259, 625 9187, 625 9198

andmete elektrooniline esitamine Excelis: 625 9100

andmete elektrooniline esitamine eSTATis: 625 9100

kaupade klassifitseerimine: 625 9185

E-post: klienditugi@stat.ee

Veebileht: <http://www.stat.ee/valiskaubandus>

Meeldivat koostööd soovides

Ettevõtlus- ja põllumajandusstatistika osakond

Väliskaubandusstatistika

SISUKORD

1. ÜLDINFO INTRASTATI SÜSTEEMI KOHTA	5
1.1. MIS ON INTRASTAT?	5
1.2. MIKS ON INTRASTAT VAJALIK?	5
1.3. KUIDAS KOGUTAKSE VÄLISKAUBANDUSE ANDMEID EUROOPA LIIDUS?	5
1.4. INTRASTAT EESTIS	6
2.1. KES PEAVAD ESITAMA INTRASTATI ANDMEID?	7
2.2. KES VASTUTAB ANDMETE ESITAMISE EEST?	8
2.3. MILLISED ON INTRASTATI ANDMETE ESITAMISE TÄHTAJAD?	8
2.4. KUIDAS SAAB INTRASTATI ANDMEID ESITADA?	9
2.5. KAS ANDMEID TULEB ESITADA KA SIIS, KUI TEHINGUID EI TEHTUD?	10
2.6. KUIDAS PARANDADA JUBA ESITATUD ANDMEID?	10
2.7. KUI PIKK ON ARUANDEKOHUSTUSE PERIOOD?	10
2.8. KUIDAS TAGATAKSE ESITATUD ANDMETE KONFIDENTSIAALSUS?	10
3. INTRASTATI KÜSIMUSTIKU TÄITMINE	11
3.1. MILLIST KAUPA PEAB KAJASTAMA INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS?	11
3.2. KAUPADE SUMMEERIMINE INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS	11
3.3. KUIDAS KAJASTADA TEENUSEID INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS?	11
3.4. INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS NÕUTAVAD ANDMED	11
3.4.1. Kaubavoog	12
3.4.2. Aruandeperiood	12
3.4.3. Kauba lähetaja/saaja	12
3.4.4. Küsimustiku täitja (deklarant)	12
3.4.5. Kirje number	12
3.4.6. Kauba kirjeldus	12
3.4.7. Liikmesriik	12
3.4.8. Tehingu liik	13
3.4.9. Tarneklausel ja koht	14
3.4.10. Kaubakood	14
3.4.11. Päritoluriik	15
3.4.12. Transpordiliik	15
3.4.13. Netomass	16
3.4.14. Kogus lisamõõtühiku järgi	16
3.4.15. Kaubaarve summa	17
3.4.16. Statistiline väärtus	18
3.4.17. Lisakood	18
3.4.18. Märkus	18
4. ERIJUHTUMID	19
4.1. ERIKAUBAD	19
4.1.1. Laevad ja õhusõidukid	19
4.1.2. Laevade ja õhusõidukite varustamine	20
4.1.3. Meresaadused	21
4.1.4. Osasaadetised	21
4.1.5. Sõjavarustus	21
4.1.6. Tööstuslik sisseseade	21
4.1.7. Tarkvara ja infokandjad	22
4.1.8. Tasuta kaubad	23
4.1.9. Tühi taara	23
4.1.10. Elektrienergia	23

4.1.11. Jäätmed	23
4.1.12. Trükikirjandus	24
4.2. ERITEHINGUD	24
4.2.1. Aheltehing.....	24
4.2.2. Kaudne kaubavahetus.....	24
4.2.3. Kolmnurk-kaubandus.....	26
4.2.4. Bartertehing	27
4.2.5. Komisjonileping	28
4.2.6. Liisimine ja üürimine	28
4.2.7. Kreeditarve	28
4.2.8. Tagasisaatmine ja asendamine.....	29
4.2.9. Transiit.....	30
4.2.10. Töötlemine.....	30
4.2.11. Kauba ladustamine teises liikmesriigis.....	31
4.2.12. Kauba müük koos montaaži ja/või installeerimisega.....	31
4.2.13. Internetikaubandus	31
4.2.14. Kaugmüük (postimüük).....	32
5. VÄLISKAUBANDUSSTATISTIKA AVALDAMINE	33
LISA	34
A. TARNEKLAUSLID – INCOTERMS	34
INCOTERMS 2010.....	34
B. Kaubad ja tehingud, mida Intrastati küsimustik ei hõlma	36
C. Intrastati reguleerivad õigusaktid	37
D. Ühenduse väliskaubandusstatistikas ja liikmesriikidevahelise kaubanduse statistikas kasutatav riikide ja territooriumide nomenklatuur (GEONOM).....	38
E. Euroopa Liidu liikmesriikide territooriumide nimekiri	40

1. ÜLDINFO INTRASTATI SÜSTEEMI KOHTA

1.1. MIS ON INTRASTAT?

Intrastat (Intra EC Trade Statistics) on Euroopa Liidu (EL) liikmesriikide omavahelise kaubavahetuse andmete kogumise süsteem. Intrastati süsteem sai alguse 1993. aastal ELi riikide ühisturu loomise ja sellega kaasneva tollikontrolli kadumisega ELi sisepiiridel. Seetõttu kadus võimalus lähtuda statistika tegemisel ainult tollideklaratsioonide andmetest ja tekkis vajadus koguda andmeid otse väliskaubandusega tegelevatelt majandusüksustelt.

Euroopa Liidu sisese kaubavahetuse puhul kasutatakse ekspordi ja impordi asemel mõisteid **kauba saabumine** ja **kauba lähetamine** (ingl *arrivals and dispatches*) ning majandusüksuseid nimetatakse vastavalt kauba saajaks või kauba lähetajaks.

1.2. MIKS ON INTRASTAT VAJALIK?

Intrastati andmete alusel tehakse väliskaubandusstatistikat. Väliskaubandusstatistika on oluline nii avaliku kui ka erasektori otsuste langetajatele ja kavandajatele ning seda nii maailma, Euroopa Liidu, iga liikmesriigi kui ka majandusüksuste tasandil.

Statistikaamet edastab regulaarselt andmeid Eesti väliskaubandusstatistika kohta sellistele rahvusvahelistele organisatsioonidele nagu ÜRO, OECD, Rahvusvaheline Valuutafond, Maailma Kaubandusorganisatsioon ja peale nende veel paljudele kitsama valdkonna assotsiatsioonidele ja liitudele.

ELi tasandil on Intrastatiga kogutavad andmed vajalikud ELi siseturu, majanduse ja ühisraha euro jälgimisel ning poliitiliste ja kaubanduslääbirääkimiste ettevalmistamisel. Statistikaamet edastab iga kuu väliskaubandusstatistika koondandmeid ELi statistikaametile (Eurostat).

Eesti riigi tasandil on väliskaubandusstatistika tähtis sisend maksebilansi jooksevkonto koostamisel ja sisemajanduse koguprodukti arvutamisel. Kaubavahetuse statistika annab olulist infot, mille alusel kavandada transporditaristut ja hinnata majanduse elujõudu. Tähtsamad väliskaubandusstatistika kasutajad avalikus sektoris on Eesti Pank, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Maaeluministeerium, Välisministeerium ning Rahandusministeerium.

Majandusüksustele on väliskaubanduse andmed olulised turu-uuringute korraldamiseks. Väliskaubandusstatistika kasutajate hulk erasektoris on suurenenud iga aastaga.

Statistikaameti veebilehel andmebaasis <http://andmebaas.stat.ee/?lang=et> on kõigile statistika kasutajatele tasuta kättesaadavad Eesti ekspordi ja impordi andmed.

1.3. KUIDAS KOGUTAKSE VÄLISKAUBANDUSE ANDMEID EUROOPA LIIDUS?

Kõik Euroopa Liidu liikmesriigid koguvad andmeid nii kaubavahetuse kohta teiste liikmesriikide kui ka kolmandate (liiduväliste) riikidega. Selleks on olemas kaks andmete kogumise süsteemi: **Intrastat** ja **Extrastat**. Intrastatiga kogutakse andmeid kaubavahetuse kohta liikmesriikidega, Extrastat hõlmab ekspordi ja impordi kaubavahetuses liiduväliste riikidega. Extrastati andmed kajastuvad tollideklaratsioonidel ja majandusüksused ei pea esitama Statistikaametile lisaandmeid kaubavahetuse kohta kolmandate riikidega.

Majandusüksused esitavad Intrastati andmeid oma riigi statistikat koguvale asutusele, kus tehakse Intrastati ja Extrastati andmete põhjal väliskaubandusstatistikat. Mõnes Euroopa Liidu riigis kogub Intrastati andmeid tolliamet, aga väliskaubandusstatistikat teeb statistikaamet.

Nii Extrastat kui ka Intrastat baseeruvad ELi määrustel (vt ka lisa C ja veebilehekülje <http://www.stat.ee/valiskaubandus> rubriiki „Intrastat“ – „Õigusaktid“), mis kehtivad kõigis liikmesriikides. Siiski on liikmesriikides Intrastati rakendamisel protseduurireeglite, statistiliste lävede ja kogutavate näitajate puhul mõningaid erinevusi.

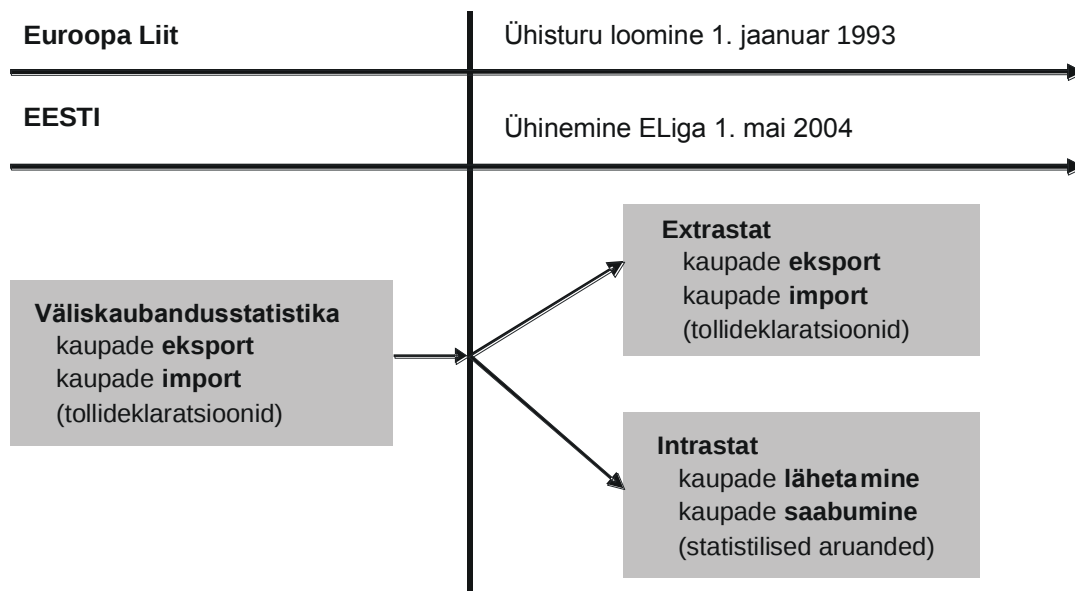
1.4. INTRASTAT EESTIS

Alates 1992. aasta teisest poolest tugines Eesti väliskaubandusstatistika tegemine tollideklaratsioonide andmetele ja vaid mõne üksiku kauba puhul, mida ei tulnud tollis deklareerida, statistikatöödele.

Kui Eesti 1. mail 2004 Euroopa Liiduga ühines, tuli ka siin kasutusele Intrastati süsteem (vt joonist). Et lõviosa Eesti kaubavahetusest toimub ELi liikmesriikidega, tuleb Intrastati süsteemi rakendades küsimustikega statistikat koguda ligi 70% väliskaubandustehingute kohta. Intrastati andmete õigeaegne laekumine ja kvaliteet mõjutab oluliselt Eesti majanduse arengu jälgimist.

Eestis kogub Intrastati andmeid Statistikaamet. Andmete kogumise õiguslik alus on riikliku statistika seadus. Selle seaduse §-de 28 ja 30 järgi tuleb statistilisi andmeid esitada kehtestatud tähtajal ja mahus. Riikliku statistika seaduse (RT I 2010, 41, 241 § 34, 35, 37, 38) järgi tagab Statistikaamet andmeesitajalt saadud andmete täieliku kaitse.

Intrastati süsteemi rakendamine ELis ja Eestis

2. INTRASTATI ANDMETE ESITAMINE

2.1. KES PEAVAD ESITAMA INTRASTATI ANDMEID?

Intrastati andmeid peavad esitama majandusüksused, mille Euroopa Liidu riikidega peetud kaubavahetuse käive ületab aruandeaastaks kehtestatud **statistilise läve**. Statistilise läve määrab kindlaks Statistikaamet eelmise aasta väliskaubanduse andmete põhjal. Andmete esitamise kohustuse määramisel vaadeldakse mõlema kaubavoo käivet eraldi. Andmeid tuleb esitada ainult statistilise läve ületanud kaubavoo kohta. 2019. aastal on statistilise läve väärtus Eestis kaupade lähetamisel 130 000 eurot ja saabumisel 230 000 eurot.

Intrastati andmeid tuleb esitada järgmistel juhtudel:

- 2018. aasta andmete põhjal ületas kauba saabumise või lähetamise käive 2019. aasta statistilise läve. Sellisel juhul tuleb andmeid esitada iga kuu alates 2019. aasta algusest kuni aruandeaasta lõpuni. Kui 2018. aasta käive ületas 2018. aasta läve, tuleb andmeid esitada ka 2018. aasta kohta alates läve ületamise kuust kuni 2018. aasta lõpuni;
- kauba saabumise või lähetamise käive ületab statistilise läve aruandeaasta (2019) jooksul. Sellisel juhul esitatakse andmed alates läve ületamise kuust kuni 2019. aasta lõpuni.

NB! Kui majandusüksuse kaupade lähetamise või saabumise käive ületab 2019. aastal ka järgmiseks aastaks (2020) kehtestatud statistilise läve, tuleb andmeid esitada ka järgmisel aastal (2020). Kui majandusüksuse käive järgmiseks aastaks kehtestatud läve ei ületa, siis järgmisel aastal enam andmeid esitama ei pea.

Näide 1

Ettevõtte lähetas 2018. aasta jooksul ELi kaupu 135 000 euro väärtuses. Kui lähetatud kaupade käive ületas 135 000 eurot detsembris, siis peab ettevõtte esitama Intrastati andmed kaupade lähetamise kohta alates detsembrist 2018 kuni aruandeaasta (2019) lõpuni. Andmed tuleb esitada ka 2018. aasta detsembri kohta, sest ettevõtte käive ületas sellel kuul ka 2018. aasta statistilise läve ehk 130 000 eurot.

Näide 2

Ettevõtte lähetas 2018. aasta jooksul ELi kaupu 250 000 euro väärtuses ja sai EList kaupu 240 000 euro väärtuses. Sellisel juhul peab ettevõtte esitama Intrastati andmed nii kaupade lähetamise kui ka saabumise kohta ka 2019. aastal.

Näide 3

Ettevõtte EList saabunud kaupade käive perioodil jaanuar–september 2019 ületab 230 000 euro piiri. Sellisel juhul peab ettevõtte esitama kaupade saabumise andmed vahemiku kohta 2019. aasta septembrist 2019. aasta detsembrini.

Intrastati andmeid peavad esitama ka Eestis käibemaksukohustuslasena registreeritud välisfirmad või nende esindajad.

2010. aasta käibedeklaratsiooni täitmise muudatuste ja käibemaksugruppide moodustamise tõttu on muutunud kord, mille alusel määratakse kindlaks Intrastati andmete esitamise kohustuslased.

Käibemaksugrupi puhul peab Intrastati küsimustiku täitma esindusisik. Käibemaksugruppi kuuluvate teiste majandusüksuste andmete esitamise kohustus peatatakse. Intrastati andmed peab esitama käibemaksugrupp, kui Euroopa Liidu riikidega peetud kaubavahetusest tekkinud käive ületab aruandeaastaks kehtestatud **statistilise läve**. Statistikaameti andmetöötuse ja registrite osakonnas summeeritakse eelmise perioodi grupiliikmete käibed, mis on tekkinud kaubavahetusest ELi riikidega. Kui käibemaksugrupis olevad majandusüksused soovivad esitada Intrastati andmeid iseseisvalt, siis tuleks sellest Statistikaametit informeerida.

Käibemaksugrupi kustutamise korral Maksu- ja Tolliametis kandub Intrastati andmete esitamise kohustus edasi kõigile grupis olnud majandusüksustele.

Intrastati andmeid ei pea esitama isikud, kes on käibedeklaratsioonide esitamisest vabastatud. Need on eraisikud ja juriidilised isikud, kes ei ole käibemaksukohustuslased.

Intrastati andmete esitamine puudutab ainult kaubavahetust ELi riikidega. Tehinguid kolmandate riikidega pole vaja Intrastatis näidata. **Intrastati andmetesse märgitakse kõik kaubandustehingud, millega kaasneb tegelik kauba liikumine** (v.a transiit – kaupade vedu Eesti territooriumi kaudu). Intrastati puhul ei ole oluline, kas kauba omanik vahetub, esmatähtis on vaid see, et kaup on tegelikult lähetatud Eestist ELi liikmesriiki või saabunud Eestisse ELi liikmesriigist.

Juhul kui Eestisse saabuavad teisest liikmesriigist või Eestist lähetatakse teise liikmesriiki vaid kaubaarved, aga kaup ise ei liigu tegelikult Eestist ELi riiki või EList Eestisse, ei pea ka sellist liikumist Intrastatis kajastama (vt p 4.2.3, „Kolmnurk-kaubandus“).

NB! Alates 2010. aasta jaanuarist ei saada Statistikaamet enam majandusüksustele postiga teavituskirju kõigi esitatavate küsimustike kohta (sh Intrastati küsimustik). Seetõttu peaks iga käibemaksukohustuslasena registreeritud majandusüksus, mis on 2018. aasta jooksul pidanud kaubavahetust ELi riikidega ja ületanud statistilise läve vastavas kaubavoos, kontrollima andmete esitamise kohustust Statistikaameti veebilehel rubriigis „Andmete esitamise kohustus“ (<http://www.stat.ee/andmete-esitamise-kohustus>). Sisestades majandusüksuse registrikoodi ja valides vastava perioodi, saab infot selle kohta, mis andmeid peab majandusüksus valitud aastal esitama (sh Intrastati küsimustik). Kui klõpsata Intrastati küsimustiku lingil, avaneb selle täitmise kohta abiinfo.

Nendele majandusüksustele, kelle käive ületab statistilise läve aruandeaasta jooksul (nt jaanuar–märts 2019), saadetakse eSTATi peakasutaja või majandusüksuse üldisele e-posti aadressile e-postiga teavituskiri vastava Intrastati küsimustiku esitamise vajaduse kohta.

2.2. Kes vastutab andmete esitamise eest?

Intrastati andmeid võivad esitada:

- majandusüksused ise või nende osad, allüksused;
- majandusüksuste emafirmad (võivad paikneda välismaal);
- majandusüksuste esindajad (tollimaaklerid, deklarandid, raamatupidamisfirmad vms).

Kui majandusüksusele on sobivam esitada ühe koondandmestiku asemel eraldi andmed oma filiaalide või allüksuste tegevuse kohta, võib seda teha, aga enne tuleb aruandvad üksused, nende kontaktisikud ja -aadressid Statistikaametiga kooskõlastada.

Juhul kui majandusüksuse eest esitab Intrastati andmeid mõni teine isik (deklarant), on soovitatav, et deklarant edastaks statistilisi andmeid ka aruandekohustuslikule majandusüksusele endale, sest siis saab majandusüksus kontrollida esitatud andmete õigsust ning on võimeline vastama Statistikaameti küsimustele.

Igal juhul vastutab andmete õigsuse eest aruandekohustuslik majandusüksus ise.

2.3. Millised on Intrastati andmete esitamise tähtajad?

Intrastati andmed tuleb esitada iga kuu kohta eraldi. Need esitatakse Statistikaametile hiljemalt aruandekuule järgneva kuu 14. kuupäevaks kõigi eelmisel kuul ELi riikidega tehtud tehingute kohta.

Näide

Kui ettevõtte on lähetanud kaupa ELi riikidesse jaanuaris, siis selle kohta tuleb Statistikaametile Intrastati andmed esitada 14. veebruariks.

Kui andmeid ei ole ettenähtud ajaks esitatud, saadetakse vastutavale isikule meeldetuletuskiri.

eSTATist automaatselt saadetud e-kirjad lähevad peakasutajale või majandusüksuse üldisele meiliaadressile, kui pole teisiti seadistatud. Automaatsed meeldetuletused saadetakse 5 päeva enne küsimustiku tähtaega ning 3, 7 ja 20 päeva pärast tähtaega.

Klienditugi saadab kõigile Intrastati küsimustiku esitamata jätnud majandusüksustele kuu lõpus meeldetuletuse ning olulisematele (suurema käibega) majandusüksustele saadetakse ettekirjutus. Ettekirjutuste puhul võetakse e-posti aadress äriregistrist. Ettekirjutuse korral on küsimustiku esitamiseks aega

5 tööpäeva. Kui ettekirjutuse saanud majandusüksus ei esita küsimustikku, siis edastatakse andmed kohtutäiturile.

Andmete esitamata jätmise ja valede andmete esitamise eest ettekirjutuse tegemise näeb ette riikliku statistika seaduse paragrahv 39:

(1) Statistikatöö tegemiseks kogutavate andmete esitamata jätmise või valeandmete esitamise korral on riikliku statistika tegijal õigus teha andmete esitamata jätmale või moonutatud andmete esitajale ettekirjutus rikkumise kõrvaldamiseks.

(3) Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib riikliku statistika tegija kohaldada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 2000 eurot.

Trahvi tasumine ei vabasta andmete esitamise kohustusest!

2.4. Kuidas saab Intrastati andmeid esitada?

Intrastati andmeid on võimalik esitada Statistikaametile **elektrooniliselt**. Elektrooniliseks esitamiseks on veebikeskkond eSTAT.

- eSTAT on veebipõhine keskkond, mis võimaldab esitada statistilisi andmeid *online*-süsteemis. eSTATiga liitumiseks tuleb Statistikaametile teha majandusüksuse peakasutaja loomise taotlus. Taotluse esitamise juhendi leiab Statistikaameti veebilehelt <http://www.stat.ee/public/files/aruandevormid/eSTAT-juhend.pdf> ja lisainfot selle kohta saab telefonil 625 9100.
- 2019. aastal on 2 Intrastati küsimustikku: 1) 12032019 – „Intrastat. Kauba lähetamine 2019. kuu“; 2) 12042019 – „Intrastat. Kauba saabumine 2019. kuu“. Oma andmete esitamise kohustust saab kontrollida veebilehe <http://www.stat.ee/andmete-esitamise-kohustus> või eSTATi kaudu, vajutades küsimustiku juures olevale tekstile.
- eSTATis on võimalik Intrastati küsimustik täita ka Instat.xml-kujul. Selleks tuleb enne võtta ühendust Statistikaametiga. Valmis xml-fail tuleb üles laadida eSTATis klõpsates päises ikoonil XML. Avaneb andmete esitamise aken. Selle akna kaudu saate valida oma arvutist XML-faili, mida soovite edastada, ja laadida fail üles, klõpsates nupul „Laen faili üles“.
- Pärast eSTATis Intrastati küsimustiku täitmist, kontrollimist, vea raporti genereerimist ja kinnitamist saate andmeid küsimustiku lehel vaadata või vajaduse korral ka muuta, valides vastava perioodi ning sisenedes nupu „“ (Muudan) alt. Kui tegite muudatusi, siis tuleb andmed alati uuesti kontrollida, genereerida veateate raport ning seejärel saab andmed kinnitada. Kui avasite küsimustiku ainult vaatamiseks ning muudatusi ei teinud, siis on õigem väljuda nupu „Väljun“ kaudu.
- Jälgige, et olete küsimustikku täites õige lahtri peal. Kui sisestate numbriväljale tähemärke, ilmub aruande kontrollimisel ekraanile veateate raport, mille kaudu saate vea parandada. Vigu saab parandada ka küsimustiku kirje numbrile vajutades.
- Mõnele andmeväljale on rakendatud loogilisi (aritmeetilisi) kontrole, et vältida andmete sisestusel tekkida võivaid vigu. Kui teatud lahtrites on Teie sisestatud andmed vastuolus, ilmub andmete kontrollimisel selle kohta veateate raport. Vigade ilmnemisel vaadake andmed hoolikalt üle ja tehke parandused.
- Andmed saate kinnitada, kui veateate raport on genereeritud ja kõik rasked vead on parandatud.
- Tärn (*) tähistab veerge, mille täitmine on kohustuslik. **NB!** Kui kaubakoodil on kombineeritud nomenklatuuris (KN; Combined Nomenclature) kilogrammist erinev lisamõõtühik, siis tuleb täita ka koguse ja mõõtühiku väli.
- eStatis on küsimustik võimalik täita ka, laadides andmed eSTATi CSV või Exceli tabeli abil. Selleks klõpsake tabeli paremal üleval servas laadimise ikoonil . Esialt laadige alla vajalik CSV või Exceli pöhi, klõpsates vastaval lingil. Seejärel salvestage fail oma arvutisse ja saate seal andmed faili sisestada või laadida raamatupidamisprogrammist. Tabelite eSTATi laadimiseks kasutage asjaomast üleslaadimise linki. Avaneb faili laadimise aken, kus saate täidetud andmetega tabeli üles laadida, kasutades akent „Otsi fail“, ja andmed küsimustikku laadida, klõpsates nupul „Laen faili üles“. Pärast andmete laadimist saate neid kontrollida ja küsimustiku esitada. Üleslaadimisel võib esineda vorminguviga, mis tähendab, et nimetatud fail ei ole kooskõlas etteantud põhjaga.
- Oluline on teada, et:
 - 1) CSV tabeli põhja ei tohi muuta;
 - 2) eraldaja peab olema koma: ei tohi olla tühi, punkt vms;

3) väli „Kirje number“ peab CSV failis olema täidetud ja iga number peab olema unikaalne.

- Kui soovite üles laadida CSV või Exceli tabeli abil lisaandmeid, siis peab uuesti laadima samas tabelis juba esitatud andmed ja lisaandmed. **NB! Laadides üles CSV või Exceli tabeli, kus on ainult lisaandmed, kustuvad varem esitatud andmed!**

2.5. Kas andmeid tuleb esitada ka siis, kui tehinguid ei tehtud?

Intrastati andmeid tuleb esitada ka siis, kui majandusüksus vastaval kuul ELi riikidega kaubandustehinguid ei teinud. Muidu ei ole võimalik eristada andmete esitamata jätmist sellest, et kaubandustehinguid ei olnud. Kui kaupade liikumist vastavas kuus ei toimunud, tuleb selle kohta esitada paberil või elektrooniline „nullaruanne“.

Elektroonilise nullaruande täitmiseks eSTATis tuleb Intrastati küsimustiku juures klõpsata küsimustiku perioodide päise „Küsimustiku andmed“ juures oleval hammasratta ikooni alt avaneval lingil „Kinnita perioodid“. Avaneb perioodide kinnitamise vaade. Valige küsimustiku kinnitamise põhjus, valige periood või perioodid, mida kinnitada, ja sisestage kinnituse täpsema kirjeldus. Seejärel klõpsake nupul „Kinnitan“ ja küsimustiku vastavad perioodid on esitatud.

2.6. Kuidas parandada juba esitatud andmeid?

Kui juba esitatud andmetes leitakse vigu, tuleb parandused saata Statistikaametile. Kui originaalandmed olid esitatud paberil, tuleb saata originaalandmete vastava lehe koopia, millel on märgitud vajalikud parandused.

Kui andmed on esitatud *online*-süsteemi eSTAT kaudu, tuleb avada eSTATis vastava kuu küsimustik, klõpsates nupul „“ (Muudan). Kui klõpsata parandust vajava kirje numbril, kuvatakse valitud kirje sisestustabelis. Tabelis tuleb teha soovitud muudatused ja klõpsata nupul „Salvesta rida“. Kustutamiseks tuleb klõpsata vastava kirje numbril ja valida „Kustuta“. Kui soovite lisada uut kirjet, tuleb klõpsata nupul „Lisa uus tabeli rida“, sisestada kuvatud tühja tabelisse andmed ja klõpsata nupul „Salvesta rida“. Kui kõik muudatused või täiendused on tehtud, tuleb valida „Kontrolli küsimustikku“, järgmisena „Tutvun vigadega ja parandan“ ning kui vead on parandatud, siis tuleks uuesti kontrollida ning genereerida vea raport ning klõpsata nupul „Edasi“ ning seejärel „Kinnitan“. Tekib uus andmeversioon.

2.7. Kui pikk on aruandekohustuse periood?

Andmete esitamise kohustus kestab üldjuhul **aruandeaasta lõpuni**. Seda isegi juhul, kui kaubakäive aruandeperioodil on võrreldes statistilise lävega märgatavalt langenud.

Andmeid ei pea esitama aruandeaastale järgneva aasta kohta, kui aruandeaastal kaubavoo käive statistilist läve enam ei ületanud.

Juhul kui majandusüksus on kas ajutiselt tegevuse peatanud või likvideeritud või kui andmeid pole võimalik tähtajaks esitada, tuleb sellest Statistikaametile teatada tava- või e-posti (klienditugi@stat.ee) teel.

2.8. Kuidas tagatakse esitatud andmete konfidentsiaalsus?

Riikliku statistika seaduse (RT I 2010, 41, 241) §-de 34, 35, 37 ja 38 järgi tagab Statistikaamet andmeesitajalt saadud andmete täieliku kaitse. Andmeid kasutatakse ainult statistilisel otstarbel.

Erinevalt muudest statistikatöödest rakendatakse ELis Intrastatis nn **passiivset konfidentsiaalsust**, st kogutud andmed on üldjuhul avalikud ja salastatakse avaldamisel ainult siis, kui asjasse puutuv andmeesitaja seda ise nõuab ning on põhjust arvata, et andmed on kaudselt identifitseeritavad. Kaudse identifitseerimise kriteeriumid on esitatud Vabariigi Valitsuse 2001. aasta 29. jaanuari määruses nr 41, „Statistikaameti kogutud ja töödeldud andmete kaitse kord“ (RT I 2001, 14, 63).

Konfidentsiaalsete väliskaubandusstatistika andmete peitmisel rakendatakse põhiliselt kahte võtet:

- kaubakoodi peitmine (asendatakse agregeerituma koodiga – 6-, 4- või 2-kohaline sama tüvega kood);
- partnerriigi peitmine (asendatakse määramata maa koodiga XX).

3. INTRASTATI KÜSIMUSTIKU TÄITMINE

3.1. Millist kaupa peab kajastama Intrastati küsimustikus?

Üldjuhul koostatakse statistikat kõikide ühest liikmesriigist teise liikuvate kaupade (sh elektrienergia) kohta, sealhulgas:

- ostetud või müüdud kaubad (ka põhivara ost/müük);
- kaubasaadetised ühe ja sama juriidilise üksuse osade vahel;
- käibemaksukohustuslasena registreeritud majandusüksuste kaupade müük ELi eraisikutele ja ost nendelt;
- töötlemisele saadetud kaubad;
- töötlemiselt saabuval kaubad;
- tasuta tarnitud kaubad;
- tagastatud ja asendatud kaubad;
- pikaajaline (üle kahe aasta) rent, laen, kasutusliising.

3.2. Kaupade summeerimine Intrastati küsimustikus

Intrastati küsimustikus ei pea iga kaubaarvet eraldi kajastama. Kui majandusüksus on sama aruandekuu jooksul lähetanud ühetaolist kaupa (ühesuguse 8-kohalise kaubakoodiga) ühte ja samasse ELi riiki või saanud seda ühest ja samast ELi riigist, siis võib mitme arve peal märgitud netokaalud, kogused ja kaubaarve summad kokku liita ja neid ühe reaga näidata.

Summeerimine on lubatud vaid siis, kui sellised näitajad nagu kaubakood, tehingu liik, saatja- või sihtliikmesriik, päritoluriik, transpordiliik ja tarneklausel on eri arvetel ühed ja samad.

3.3. Kuidas kajastada teenuseid Intrastati küsimustikus?

Statistilise väärtuse esitamisel Intrastatis arvestatakse ja lisatakse kauba maksumusele teenused, mis puudutavad kauba liikumist (transport ja kindlustus).

Intrastati küsimustikus näidatakse ka järgmised tehingud: kauba lepingu alusel töötlemine, pikaajaline (üle kahe aasta) liisimine ja rent (vt 4. peatükk).

Teenuseid, millega ei kaasne kauba liikumist, Intrastatis ei kajastata. Sellised teenused on näiteks autoriõiguste, patentide, litsentside ost/müük, konsultatsioonid, tootearendus, raamatupidamisteenused jms.

Teenuste alla kuuluvad ka triikimine, pesemine, puhastamine, kuivatamine, pakkimine jms.

3.4. Intrastati küsimustikus nõutavad andmed

Intrastati küsimustikus on kokku 17 andmevälja, mis võib omakorda jagada 4 kategooriasse.

- Kohustuslikud andmeväljad – kaubakood, siht- ja saatjaliikmesriik, päritoluriik, tehingu liik, netomass (kg), kogus ja lisamõõtühik (juhul kui kombineeritud nomenklatuuris on see märgitud), kaubaarve summa ja valuuta.
- Kodeeritavad andmeväljad (kasutatakse klassifikaatoreid) – kaubakood, siht- ja saatjaliikmesriik, päritoluriik, tehingu liik, lisamõõtühik, tarneklausel, valuuta, transpordiliik.
- Väärtuselised andmeväljad – kaubaarve summa, statistiline väärtus, netomass, kogus.
- Vabatahtlikult täidetavad andmeväljad – statistiline väärtus ja valuuta, tarneklausel ja transpordiliik, kauba kirjeldus (soovitav täita, kuna aitab kontrollida kaubakoodi õigsust), lisakood (soovi korral võib märkida arve numbri) ja märkus (võib lisada märkuse kõrgema hinna kohta vms).

3.4.1. Kaubavoog

Kauba lähetamine (L) Euroopa Liidu riikidesse või saabumine (S) nendest.

3.4.2. Aruandeperiood

Aruandeperiood on kalendrikuu. Kaup märgitakse selle kuu andmetesse, mil see lähetati ELi riiki või saabus ELi riigist.

Näide

*Kui kaup saabus 29. aprillil ja arve 2. mail, tuleks selle kauba liikumine kajastada aprilli Intrastati andmetes, mis tuleb esitada Statistikaametile **14. maiks**.*

3.4.3. Kauba lähetaja/saaja

Märgitakse andmeesitaja äriregistrikood või käibemaksukohustuslasena registreerimise number, nimi, kontaktaadress, telefon ja e-posti aadress.

3.4.4. Küsimustiku täitja (deklarant)

Märgitakse, kui küsimustiku täitja ei ole andmeesitamiskohustuslik majandusüksus ise, vaid näiteks deklarant, raamatupidamisfirma jne. Küsimustikku märgitakse Intrastati andmed koostanud majandusüksuse registrikood, nimi, kontaktaadress, telefon ja e-posti aadress.

3.4.5. Kirje number

Kirje number on kauba järjekorranumber küsimustikus. See tuleb märkida vaid andmete paberil esitamise korral.

3.4.6. Kauba kirjeldus

Sellesse lahtrisse märgitakse kauba lühike vabas vormis kirjeldus (nt puuvillased seelikud, autorehvid jne).

3.4.7. Liikmesriik

Euroopa Liidu liikmesriik, kuhu kaup Eestist veetakse või kust kaup Eestisse vahetult saabub. Lähetamisel märgitakse sihtriik ja saabumisel saatjariik.

Sihtliikmesriik on ELi liikmesriik, kuhu kaup veetakse. Kui sihtriik ei ole teada, märgitakse ostjariik.

Saatjaliikmesriik on ELi liikmesriik, kust kaup vahetult saabus.

Kauba lähetamise puhul märgitakse sihtliikmesriigi, kauba saabumise puhul saatjaliikmesriigi kahekohaline tähtkood ELi väliskaubandusstatistikas ja liikmesriikidevahelise kaubanduse statistikas kasutatava riikide ja territooriumide nomenklatuuri (GEONOM) järgi, mille alus on rahvusvaheline standard ISO–3166.

Euroopa Liidu liikmesriigid

Kood	Liikmesriik	Kood	Liikmesriik
1 AT	Austria	16 PL	Poola
2 BE	Belgia	17 PT	Portugal
3 BG	Bulgaaria	18 FR	Prantsusmaa
4 EE	Eesti	19 SE	Rootsi
5 ES	Hispaania	20 RO	Rumeenia
6 NL	Holland	21 DE	Saksamaa
7 HR	Horvaatia	22 SK	Slovakkia
8 IE	Irimaa	23 SI	Sloveenia
9 IT	Itaalia	24 FI	Soome
10 GR	Kreeka	25 GB	Suurbritannia
11 CY	Küpros	26 DK	Taani
12 LT	Leedu	27 CZ	Tšehhi
13 LU	Luksemburg	28 HU	Ungari
14 LV	Läti		
15 MT	Malta		

NB! Eesti ei saa olla siht- ega saatjaliikmesriik.

NB! 2019. aasta üleminekuajal pärast Suurbritannia väljaastumist Euroopa Liidust tuleb näidata Intrastati andmetes kaupade eksporti Suurbritanniasse ja importi Suurbritanniast, kuna üleminekuajal on Suurbritannia ikka tolliliidus ja seetõttu ei pea Euroopa Liidu liikmesriigid kaubavahetusel Suurbritanniaga vormistama tollideklaratsioone. Seega kogutakse väliskaubanduse andmeid endiselt Intrastati küsimustikuga.

3.4.8. Tehingu liik

Tehing on mis tahes äri- või muu toiming, mille tulemus on liikmesriikidevaheline kaupade liikumine.

Küsimustikku märgitakse lepingus või mõnes muus dokumendis märgitud kahekohaline tehingu liigi kood tehingu liikide klassifikaatori järgi.

Kood	Tehingu liigi iseloomustus
	Tehingud, millega kaasneb tegelik või kavatsetav omandiõiguse üleminek residendilt mitteresidendile rahalise või muu tasu eest (välja arvatud koodide punktides 2, 7 ja 8 loetletud tehingud)
11	Lõppost/-müük
12	Tarnimine tutvumis- või proovimüügiks, tagastamisõigusega müügiks või komisjonimüügiks
13	Vahetuskaubandus (loonustasu)
14	Kapitalirent (müük järelmaksuga) ^a
19	Muu ^b
	Kaupade tasuta tagastamine või asendamine pärast algse tehingu registreerimist
21	Kaupade tagastamine
22	Tagastatud kaupade asendamine
23	Tagastamata kaupade asendamine (nt garantii alusel)
29	Muu
30	Tehingud, mis on seotud omandiõiguse ülekandmisega ilma rahalise või loonustasuta (nt abisaadetised, humanitaarabi, kingitused)
	Tehingud, mille eesmärk on lepinguline töötlemine^c (omandiõigust ei kanta töötlejale üle)
41	Kaubad, mis eeldatavasti tagastatakse algsesse lähteliikmesriiki
42	Kaubad, mida eeldatavasti ei tagastata algsesse lähteliikmesriiki
	Tehingud, mis järgnevad lepingulisele töötlemisele (omandiõigust ei kanta töötlejale üle)
51	Kaubad, mis tagastatakse algsesse lähteliikmesriiki
52	Kaubad, mida ei tagastata algsesse lähteliikmesriiki
60	Riiklikul otstarbel kodeeritavad eritehingud^d
70	Tehingud ühendatud kaitseprojektide või muude ühendatud valitsustevaheliste tootmisprogrammide alusel
80	Tehingud, mis on seotud ehitusmaterjali ja tehniliste seadmete tarnimisega üld- ja tsiviilehitustööde lepingu raames ning mille puhul ei nõuta kaupade kohta eraldi arvet, vaid arve väljastatakse kogu lepingu jaoks
	Muud tehingud, mida ei saa muude koodide alla liigitada
91	Rent, laen ja kasutusrent pikemaks ajaks kui 24 kuud
99	Muu ^e

^a Kapitalirent hõlmab tehinguid, mille puhul rendimakseid arvutatakse selliselt, et hõlmata kogu või peaaegu kogu kauba väärtus. Omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved lähevad üle rentnikule. Lepingu lõppedes saab rentnikust kauba seaduslik omanik.

^b See tehing hõlmab näiteks kaubavahetust liikmesriikide ladude vahel, kui on teada omandiõiguse üleminek tulevikus või kavatakse seda (näiteks kauba saatmisele teise liikmesriigi lattu järgneb ostu-müügitehing).

^c Töötlemine hõlmab selliseid töid (ümberkujundamist, ehitamist, monteerimist, laiendamist, renoveerimist jne), mille eesmärk on toota uus või oluliselt täiustatud toode. See ei pea tingimata hõlmama muutust toote klassifikatsioonis. Töötaja enda kulul tehtavad töötlemistoimingud ei kuulu käesoleva punkti alla ja need tuleks märkida tehingu liigi koodi 11 alla.

^d Selle punkti all registreeritud tehingud võivad olla näiteks tehingud, millega ei kaasne omandi üleminekut, nt remont, üürimine, laen, kasutusrent ja muu ajutine kasutamine, mille kestus ei ületa kahte aastat, välja arvatud lepinguline töötlemine (tarnimine või tagastamine). Intrastati aruandes ei ole vaja näidata selle tehingu liigi koodiga registreeritud andmeid.

^e See tehing hõlmab näiteks liikmesriikide ladude vahelist kaubavahetust (ka emafirma ja tütarfirmade omavaheline kaubavahetus). Omandiõiguse üleminekut selles liikmesriigis ei toimu või seda ei kavatseta.

3.4.9. Tarneklausel ja koht

Tarneklausel on müügilepingu säte, millega kehtestatakse nii müüja kui ka ostja kohustused.

Küsimustikku märgitakse tarneklausli kolmetäheline kood allpool loetletud Rahvusvahelise Kaubanduskoja tarneklauslite juhise Incoterms järgi ja koha nimi (linn, sihtsadam), kus lõpevad müüja või ostja tarnekohtused.

Incotermini kood	Tähendus	Koht
Incoterm ICC/ECE Genf		
Tarneklauslid kõigi veoviiside tarbeks		
EXW	Hangitud tehasest	Tehase asukoht
FCA	Franko vedaja	Kokkulepitud koht
CPT	Vedu makstud kuni ...	Kokkulepitud sihtkoht
CIP	Vedu ja kindlustus makstud kuni ...	Kokkulepitud sihtkoht
DAT	Tarnitud terminalis	Nimetatud terminal sihtsadamas või -kohas
DAP	Tarnitud kohale	Nimetatud sihtkoht
DDP	Tarnitud, toll tasutud	Kokkulepitud tarnekoht saabumisiigis
Tarneklauslid vetelaeve tarbeks		
FAS	Franko laeva kõrval	Kokkulepitud lastimissadam
FOB	Franko laeva pardal	Kokkulepitud lastimissadam
CFR	Hind ja prahiraha makstud (C&F)	Kokkulepitud sihtsadam
CIF	Hind, kindlustus ja prahiraha makstud	Kokkulepitud sihtsadam
XXX	Muud tarne tingimused, mida eespool ei ole märgitud	Lepinguga määratud täpsed tingimused

NB! Tarneklauslite kasutajajuhise „Incoterms 2010“ järgi ei kehti alates 2011. aastast enam järgmised tarneklauslid: DAF – tarnitud piiril, DES – tarnitud laevalt, DEQ – tarnitud kait ja DDU – tarnitud, toll tasumata. Lisatud on kaks uut tarneklauslit: DAT (asendab senist klauslit DEQ – tarnitud kait) ja DAP (asendab kolme endist tarneklauslit DAF, DES ja DDU).

Lahtrite „Tarneklausel“ ja „Kaubas asukoht tarneklausli järgi“ täitmine on vabatahtlik.

Tarneklauslite selgitusi näeb lisas A (Tarneklauslid – Incoterms 2010 ja 2000). Tarneklauslite kohta leiab täpsemat infot väljaandest „Tarneklauslid Incoterms 2010: kasutajajuhis ja Rahvusvahelise Kaubanduskoja ametlike reeglite tõlge“.

3.4.10. Kaubakood

Lahtrisse märgitakse **kaheksakohaline kaubakood** aruandeaastal kehtivate Euroopa Majandusühenduse kombineeritud tollitariifide ja kombineeritud nomenklatuuri (KN) järgi.

Kaubajaoitised, -grupid ja nimetused KNI järgi

Jaotis	Grupp	Nimetus
I	01–05	Elusloomad; loomsed tooted
II	06–14	Taimsed tooted
III	15	Loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomsed ja taimsed vahad
IV	16–24	Valmistoidukaubad; joogid, alkohol ja äädikas; tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad
V	25–27	Mineraalsed tooted
VI	28–38	Keemiatööstuse ja sellega seotud tööstusharude tooted
VII	39–40	Plastid ja plasttooted; kautšuk ja kummitooted
VIII	41–43	Toornahad, nahk, karusnahk ja tooted nendest; sadulsepatooted ja rakmed; reisitarbed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)
IX	44–46	Puit ja puittooted; puusüsi; kork ja korgist tooted; õlgedest, espartost ja muudest punumismaterjalidest tooted; korv- ja vitspunutised
X	47–49	Kiumass puidust vm kiulisest tselluloosmaterjalist; ringlusse võetud paberi- või papijäätmed ja jäägid; paber ja papp ning tooted nendest

Jaotis	Grupp	Nimetus
XI	50–63	Tekstiil ja tekstiiltooted
XII	64–67	Jalatsid, peakatted, vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad; töödeldud suled ja sulgedest tooted; tehislilled; tooted juustest
XIII	68–70	Kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgust jms materjalist tooted; keraamikatooted; klaas ja klaastooted
XIV	71	Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid, väärismetallidega plakeeritud metallid, nendest valmistatud tooted; juveeltoodete imitatsioonid; mündid
XV	72–83	Mitteväärismetallid ja nendest valmistatud tooted
XVI	84–85	Masina- ja mehaanilised seadmed; elektriseadmed; nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud
XVII	86–89	Sõidukid, õhusõidukid, veesõidukid ja muud transpordivahendid
XVIII	90–92	Optika-, foto-, kino-, mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiini- ja kirurgiainstrumendid ning -aparatuur; kellad; muusikariistad; nende osad ja tarvikud
XIX	93	Relvad ja laskemoon; nende osad ja tarvikud
XX	94–96	Mitmesugused tööstustooted
XXI	97–99	Kunstiteosed, kollektsiooniobjektid ja antiikesemed; täielik tööstuslik sisseseade; KNi erikoodid

Lingid vastavate aastate kombineeritud nomenklatuuri täisversioonidele leiab väliskaubanduse veebilehe rubriigist „Intrastat“ – „Klassifikaatorid“ – „Kombineeritud nomenklatuur“ (<http://www.stat.ee/15784>). Samas on esitatud koodide muudatustega seotud info.

3.4.11. Päritoluriik

Päritoluriik on riik, kus kaup on toodetud. Kaubaartikkel, mille tootmisega on seotud kaks või enam riiki, pärineb sellest riigist, kus seda selleks seadme- ja majandusüksuses viimati oluliselt ja majanduslikult põhjendatult töödeldi, nii et valmis uus toode või läbiti tähtis valmistamisetapp.

Küsimustikku märgitakse kauba päritoluriigi kahekohaline tähtkood ELi väliskaubandusstatistikas ja liikmesriikidevahelise kaubanduse statistikas kasutatava riikide ja territooriumide nomenklatuuri (GEONOM) järgi. Selle alus on rahvusvaheline standard ISO–3166 (vt lisa D või veebilehe <http://www.stat.ee/valiskaubandus> rubriiki „Intrastat“ – „Klassifikaatorid“).

Kui päritoluriik kuulub ELi, aga pole teada konkreetset riiki, võib koodiks märkida „EU“. Kui päritoluriik ei ole üldse teada, märgitakse koodiks „XX“.

NB! Riigi kood „EU“ ja „XX“ ei ole soovitatav kasutada, kuna see halvendab andmete kvaliteeti.

3.4.12. Transpordiliik

Transpordiliik on kauba lähetamisel või saabumisel aktiivne piiril olev transpordivahend, millega kaup viiakse saatjaliikmesriigi territooriumilt välja või saabub sihtliikmesriigi territooriumile.

Kui kaupa veetakse näiteks autoga, mis paigutatakse laevale, siis aktiivseks transpordivahendiks märgitakse meretransport (kood 1).

Kõik postisaadetised tuleb märkida transpordiliigi koodiga 5, olenemata sellest, millise transpordivahendiga need piiri ületavad.

Küsimustikku märgitakse aktiivse transpordivahendi liigi ühekohaline numberkood transpordivahendite liikide klassifikaatori alusel (vt tabelit).

Kood	Transpordivahendi liik
1	Meretransport
2	Raudteetransport
3	Maanteetransport
4	Õhustransport
5	Postisaadetus
7	Torujuhtmetransport, elektriülekandeliinid
8	Siseveetransport
9	Iseliikuvad transpordivahendid

Kui transpordiliik ei ole täpselt teada, märgitakse tõenäoline. Lahtri täitmine on vabatahtlik.

3.4.13. Netomass

Netomass on kauba kaal ilma pakendita.

Netomass märgitakse kilogrammides. Netomassi märkimine on kõikide kaupade puhul kohustuslik. Netomass tuleb esitada kogu sama koodiga kauba kohta, mitte iga ühiku (1 tk, 1 m², 1 m³ jne) kohta eraldi. Näiteks, kui sisse on veetud kolm autot ning seda näidatakse ühe kirjena, siis tuleb märkida netomassiks kolme auto kaal kokku.

Netomassi võib ümardada täisarvuks. Netomassi ümardamine ei ole soovitatav väga väikese kaaluga kaupade puhul (nt ravimid, väärismetallid, teatud kemikaalid vms). Selliste kaupade puhul võib netomassi esitada kolme komakoha täpsusega. Netomass ei tohi olla null!

Kui kaubaarvel on mitu kaupa, aga netomass on märgitud kogu kaubasaadetise kohta, siis peab küsimustiku täitja ise jagama netomassi eri kaupade vahel.

3.4.14. Kogus lisamõõtühiku järgi

Kauba kogus ja mõõtühik märgitakse juhul, kui vastaval kaubakoodil on KNis kilogrammist erinev lisamõõtühik (nt liiter, tükk vms). Sellisel juhul märgitakse küsimustikku kauba kogus KNis märgitud lisamõõtühiku järgi ja lisamõõtühiku kood.

KNis kasutatavad lisamõõtühikud

Mõõtühiku lühend	Kirjeldus	Kood
c/kg	karaat (meetermõõdustiku karaat = 2×10^{-4} kg)	CTM
ce/el	elementide arv	NEL
ct/l	kandejõud tonnides ^a	CCT
g	gramm	GRM
gi F/S	gramm lõhustuvat isotoopi	GFJ
kg C ₅ H ₁₄ ClNO	kilogramm koliinkloriidi	KCC
kg H ₂ O ₂	kilogramm vesinikperoksiidi	KHO
kg K ₂ O	kilogramm kaaliumoksiidi	KPO
kg KOH	kilogramm kaaliumhüdroksiidi	KPH
kg met.am.	kilogramm metüülamiine	KMA
kg N	kilogramm lämmastikku	KNI
kg NaOH	kilogramm naatriumhüdroksiidi	KSH
kg/net eda	vedelikuta netomassi kilogramm	KNE
kg P ₂ O ₅	kilogramm difosforpentaoksiidi	KPP
kg 90% sdt	kilogramm 90% kuivaine sisaldusega	KSD
kg U	kilogramm uraani	KUR
1000 kWh	1000 kilovatt-tundi	MWT
l	liiter	LTR
l alc. 100%	liiter puhast (100%) alkoholi	LPA
m	meeter	MTR
m ²	ruutmeeter	MTK
m ³	kuupmeeter	MTQ
1000 m ³	1000 kuupmeetrit	MQM
pa	paaride arv	NPR
p/st	tükiarv	PCE
100 p/st	sada tükki	CEN
1000 p/st	tuhat tükki	MIL
TJ	teradžauli (ülemine kütteväärtus)	TJO
-	lisamõõtühik puudub (st kauba kaaluühik on kilogramm)	ZZZ

^a Kandejõud tonnides (ct/l) on ühik, milles väljendatakse laeva kandejõudu tonnides, arvestamata laevavarustust (kütus, seadmed, toiduvahendid jne). Samuti ei võeta arvesse laeva pardal olevaid inimesi (meeskond ja reisijad) ja nende pagasit.

3.4.15. Kaubaarve summa

Kaubaarve summa on kauba väärtus ilma maksude (nt aktsiisimaks, käibemaks jm) ja muude tasudeta (näiteks rehvide taaskasutuse tasu jm).

Küsimustikku märgitakse kauba maksumus kaubaarve järgi ja soovitatavalt täisarvudes. Väiksemad summad võib esitada ka kahe komakoha täpsusega.

Samuti märgitakse kasutatud valuuta kolmekohaline tähtkood valuutade ja fondide klassifikaatori järgi. Selle alus on rahvusvaheline standard ISO–4217. Kasutada võib eurosid või ainult allolevas tabelis olevaid valuutasid.

Sümbol	Nimetus
AUD	Austraalia dollar
BGN	Bulgaaria leev
BYN	Valgevene uus rubla
CAD	Kanada dollar
CHF	Šveitsi frank
CNY	Hiina jüaan (renminbi)
CZK	Tšehhi kroon (koruna)
DKK	Taani kroon
EUR	Euro
GBP	Suurbritannia nael
HKD	Hongkongi dollar
HRK	Horvaatia kuna
HUF	Ungari forint
ISK	Islandi kroon
JPY	Jaapani jeen (yen)
KRW	Lõuna-Korea vonn
NOK	Norra kroon
NZD	Uus-Meremaa dollar
PLN	Poola zlott
RON	Rumeenia leu
RUB	Venemaa rubla
SDR	IMF arveldusühik
SEK	Rootsi kroon
SGD	Singapuri dollar
THB	Tai baat
UAH	Ukraina grivna
USD	USA dollar
XAU	Kuld (EUR/oz)

Kui kaubaarvet ei ole, kauba hind ei ole täpselt teada või on tegu tasuta kaubaga (kingitused, humanitaarabi, töötluskaubad jms), siis määratakse kauba väärtus ligikaudu, kasutades sarnaste kaupade turuhinda.

Kui kaubaarvel on transpordikulu toodud kogu saadetise kohta ühe reana, siis tuleb summa jagada kõigi arvel olevate kaupade vahel vastavalt nende osatähtsusele kaalus või väärtuses ja lisada nende maksumusele.

Kui transpordikulu kohta on esitatud eraldi arve, vaadeldakse seda teenusena ja kaupade maksumusele seda lisama ei pea.

3.4.16. Statistiline väärtus

Statistiline väärtus on kauba väärtus Eesti riigi piiril (vt ka p 3.4.15).

Kauba lähetamise puhul märgitakse kauba FOB-tüüpi väärtus ja kasutatud valuuta kood. FOB-tüüpi väärtus on kauba maksumus, mis sisaldab kauba hinda ja neid kulusid, mis puudutavad kauba vedu ja kindlustust **lähetava maa riigipiirini**, olenemata sellest, kes kaupa veab (müüja, ostja, transportfirma vms).

Kauba saabumise puhul märgitakse kauba CIF-tüüpi väärtus. CIF-tüüpi väärtus on kauba maksumus, mis sisaldab kauba hinda ja neid kulusid, mis puudutavad kauba vedu ja kindlustust **kauba saanud maa riigipiirini**, olenemata sellest, kes kaupa veab (müüja, ostja, transportfirma vms).

Statistilist väärtust võib esitada nii valuutas kui ka eurodesse arvestatuna ja soovitatavalt täisarvudes. Väiksemad summad võib esitada ka kahe komakoha täpsusega. Eurodesse arvestuse korral kasutatakse aruandekuu keskmist, aruandekuule eelnenud kuu viimase päeva või raamatupidamislausendi koostamisel kasutatud kurssi. Lahtri täitmine on vabatahtlik.

Statistilise väärtuse kujunemine tarnetingimuste järgi (lihtsustatud)

Tarnetingimus	Lähetamine	Saabumine
EXW, FCA	Kaubaarve summa + veokulu Eestis + kindlustuskulu Eestis	Kaubaarve summa + veokulu väljaspool Eestit + kindlustuskulu väljaspool Eestit
FAS, FOB	Kaubaarve summa	Kaubaarve summa + veokulu väljaspool Eestit + kindlustuskulu väljaspool Eestit
CFR	Kaubaarve summa – veokulu väljaspool Eestit	Kaubaarve summa + kindlustuskulu väljaspool Eestit
CIF	Kaubaarve summa – veokulu väljaspool Eestit – kindlustuskulu väljaspool Eestit	Kaubaarve summa
CPT	Kaubaarve summa – veokulu väljaspool Eestit	Kaubaarve summa + kindlustuskulu väljaspool Eestit – veokulu Eestis
CIP	Kaubaarve summa – veokulu väljaspool Eestit – kindlustuskulu väljaspool Eestit	Kaubaarve summa – veokulu Eestis – kindlustuskulu Eestis
DAT	Kaubaarve summa – veokulu väljaspool Eestit – kindlustuskulu väljaspool Eestit	Kaubaarve summa
DAP	Kaubaarve summa – veokulu väljaspool Eestit – kindlustuskulu väljaspool Eestit	Kaubaarve summa – veokulu Eestis – kindlustuskulu Eestis
DDP	Kaubaarve summa – veokulu väljaspool Eestit – kindlustuskulu väljaspool Eestit – tollimaksud ja lõivud	Kaubaarve summa – veokulu Eestis – kindlustuskulu Eestis – tollimaksud ja lõivud

Näide

Lähetamine. Eesti ettevõtte A müüb kaupu Rootsi tarnetingimusel CIF (tarnekoht: Stockholm). Sellisel juhul on kaupade statistiline väärtus kaubaarve summa miinus veo- ja kindlustuskulu väljaspool Eestit.

3.4.17. Lisakood

Lahtri täitmine on vabatahtlik, sinna võib sisestada andmete koostamise aluseks olnud kaubaarve numbrit.

3.4.18. Märkus

Lahtri täitmine on vabatahtlik, soovi korral võib kirje kohta märkusi lisada.

4. ERIJUHTUMID

4.1. ERIKAUBAD

Kaupade eriliikumine hõlmab järgmisi kaupu:

- laevad ja õhusõidukid
- laevade ja õhusõidukite varustamine
- meresaadused
- osasaadetised
- sõjavarustus
- tööstuslik sisseseade
- tarkvara ja infokandjad
- tasuta kaubad
- tühi taara
- elektrienergia
- jäätmed
- trükikirjandus

4.1.1. Laevad ja õhusõidukid

Laevade ja õhusõidukite kajastamisel Intrastatis ei ole oluline kaupade liikumine, vaid majandusliku omandiõiguse üleminek.

Laevadena käsitatakse siin kaubanomenklatuuri grupi 89 vastava 8-kohalise kaubakoodi alla kodeeritavaid meresõidukeid, puksiirlaevu, sõjalaevu ja ujukonstruktsioone. Kaubakoodid, mille korral tuleb laevu Intrastatis kajastada majandusliku omandiõiguse ülemineku järgi, on järgmised: 89011010, 89012010, 89013010, 89019010, 89020010, 89039110, 89039210, 89040010, 89040091, 89051010, 89052010, 89059010, 89061000, 89069010.

Õhusõidukitena käsitatakse siin kaubanomenklatuuri koodide 880230 ja 880240 alla kuuluvaid tsiviillennukeid ja sõjalennukeid.

„Laeva või õhusõiduki majanduslik omandiõigus“ – maksukohustuslase õigus saada kasu, mis puudutab laeva või õhusõiduki kasutamist majandustegevuses, sest ta on võtnud endale vastutuse sellega kaasnevate riskide eest.

Oluline on määrata laeva või õhusõiduki majanduslik omanik. See võib olla sama, mis juriidiline omanik, aga võib ka mitte.

Majandusliku omaniku määramise kriteeriumid:

- majandusüksusele kanduvad üle kõik laeva või õhusõiduki kasutamisega seotud riskid (või suurem osa neist) ja kõik laeva või õhusõiduki kasutamisega seotud majanduslikud hüved (või suurem osa neist);
- majandusüksus vastutab laeva või õhusõiduki remondi ja hoolduse eest ning katab sellega kaasnevad kulud;
- majandusüksusel on võimalus laev või õhusõiduk rendiperioodi lõppemisel õiglasest väärtusest madalama hinnaga ära osta;
- majandusüksus rendib laeva või lennukit, kusjuures rendimaksete nüüdisväärtus (ajaldatud väärtus) kokku võrdub laeva või lennuki õiglase väärtusega rendi alustamisel (rendilepingu sõlmimisel);
- laeva või õhusõiduki rendiperiood katab suurema osa vastava laeva või õhusõiduki majanduslikust elueast;
- majandusüksusel on ühepoolne õigus rendileping lõpetada;
- majandusüksusel on kohustus laev või õhusõiduk suure või kauakestva rikke korral välja vahetada;
- majandusüksus rendib laeva või lennukit ainult finantsvahendusega tegelevalt ettevõttelt, isegi kui ettevõtte nimetab ennast lennukite või laevade rendiettevõtteks;
- majandusüksus kasutab laeva või õhusõidukit oma põhitegevuses.

Näide 1

Eestis asuv ettevõtte A müüb laeva Soomes asuvale ettevõttele B. Soome ettevõtte B saab laeva õiguslikuks ja majanduslikuks omanikuks.

Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte näitama Intrastatis kauba lähetamist Soome ja Soome ettevõtte kauba saabumist Eestist, sest toimus majandusliku omandiõiguse üleminek.

Näide 2

Eestis asuv ettevõtte A müüb laeva juriidilise omandi Soomes asuvale ettevõttele B. Eesti ettevõtte jääb majanduslikuks omanikuks, aga Soome ettevõtte saab vaid laeva juriidiliseks omanikuks.

Sellist tehingut ei ole vaja Intrastatis kajastada, sest majandusliku omandiõiguse üleminekut ei olnud.

Näide 3

Eestis asuv ettevõtte A müüb laeva Soomes asuvale ettevõttele B. Soome ettevõtte B saab ainult laeva juriidiliseks omanikuks ning laeva majanduslikuks omanikus saab Soome ettevõtte B emaettevõtte C, mis asub Rootsis.

Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte näitama Intrastatis kauba lähetamist Rootsi ja Rootsi emaettevõtte kauba saabumist Eestist, sest toimus majandusliku omandiõiguse üleminek.

Intrastatis andmeid esitades tuleb kajastada järgmisi laevade ja õhusõidukite lähetamisi ja saabumisi:

- laeva või õhusõiduki majandusliku omandiõiguse üleminek teise liikmesriigi maksukohustuslaselt Intrastati andmeid esitava liikmesriigi maksukohustuslasele. Kõnealust tehingut käsitatakse saabumisena;
- laeva või õhusõiduki majandusliku omandiõiguse üleminek Intrastati andmeid esitava liikmesriigi maksukohustuslaselt teise liikmesriigi maksukohustuslasele. Kõnealust tehingut käsitatakse lähetamisena. Kui laev või õhusõiduk on uus, registreeritakse lähetamine liikmesriigis, kus see on ehitatud;
- laevade või õhusõidukite saabumine ja lähetamine enne või pärast lepingu alusel töötlemist.

Laevade ja lennukite puhul tuleb märkida kogus KNis märgitud lisamõõtühikutes ja netomass kilodes.

Statistiline väärtus on kogusumma, mille kohta esitatakse arve terve laeva või lennuki müügi või ostu korral. Transpordi- ja kindlustuskulud tuleb summast maha arvata.

Partnerriik ostu-müügitehingute korral on liikmesriik, kus on laeva või õhusõiduki majanduslikku omandiõigust üle andva maksukohustuslase elu- või asukoht (saabumise korral) või laeva või õhusõiduki majandusliku omandiõiguse saanud maksukohustuslase elu- või asukoht (lähetamise korral).

Partnerriik töötlemise puhul on liikmesriik, kus on selle maksukohustuslase elu- või asukoht, kellele kuulub laeva või õhusõiduki majanduslik omandiõigus (saabumise korral) või liikmesriik, kus toimub lepingu alusel töötlemine (lähetamise korral).

NB! Uue laeva või õhusõiduki saabumise korral on **partnerriik** liikmesriik, kus laev või õhusõiduk on ehitatud.

Laevade ja õhusõidukite lähetamise ja saabumisega seotud tehingud tuleb kajastada selles kuus, mil majanduslik omandiõigus üle anti.

4.1.2. Laevade ja õhusõidukite varustamine

Laevade ja õhusõidukite varustamine on mitmesuguste laeva või õhusõiduki meeskonnale ja reisijatele ettenähtud toodete (nt toiduainete jms) ning laeva või õhusõiduki mootorite, masinate jm seadmete tööks vajalike toodete (nt kütuse ja määrdeõli) toimetamine laeva või õhusõiduki pardale.

- Liikmesriikidevahelise kaubavahetuse statistika hõlmab üksnes laevade ja õhusõidukite toidu-, kütuse- ja muude selliste varude kaubalähetusi, mis tarnitakse Intrastati andmeid esitava liikmesriigi territooriumil teisele liikmesriigile kuuluvale laevale või õhusõidukile.
- Intrastatis ei kajastata käibemaksuvaba (*tax-free*) kaupa ja kaasavõetavat varu (kaup, mis on ette nähtud reisijatele ja meeskonnaliikmetele tasuta või tasu eest võõrandamiseks juhul, kui see kaup võetakse vee- või õhusõiduki pardalt endaga maale kaasa).

- Laevade ja õhusõidukite varustamisel võib kasutada lihtsustatud kaubakoode järgmiselt:

99 30 24 00 – KNi kaubagruppidesse 1–24 kuuluvad kaubad (toidukaubad);

99 30 27 00 – KNi kaubagruppi 27 kuuluvad kaubad (kütused);

99 30 99 00 – muudesse KNi kaubagruppidesse kuuluvad kaubad.

Nimetatud kaubakoodide puhul võib sihtliikmesriigi märkida ka lihtsustatud koodiga QR ning netomass tuleb märkida ainult koodi 99 30 27 00 (KNi gruppi 27 kuuluvate kaupade) puhul.

NB! Kui laevadele tarnitud kauba kohta on esitatud tollideklaratsioon, pole vaja neid kaupu enam Intrastatis kajastada.

4.1.3. Meresaadused

Meresaadustena käsitatakse siin kala, vähilaadseid, molluskeid jms, päästetud vara ja muid tooteid, mis on laeva pardale püütud või võetud avamerel.

Avamerel püütud ja ELi sadamates või ELi alustele müüdud meresaadused, näiteks kala ja vähilaadsed, tuleb Intrastatis kajastada **kaupade lähetamisena**.

ELi sadamates või ELi alustelt ostetud meresaadused tuleb kajastada **kaupade saabumisena**.

Partnerriik on see liikmesriik, kellele kuulub kalapüügilaeva majanduslik omandiõigus.

Näide

Kui Eesti laev püüab kala välisvetes ja müüb saagi edasi Rootsi, siis peab Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmed kala lähetamise kohta Rootsi juhul, kui lähetamise käive on ületanud aruandeaastaks kehtestatud statistilise läve.

4.1.4. Osasaadetised

Osasaadetisena käsitatakse demonteeritud terviktoote komponentide saabumist ja lähetamist mitme aruandeperioodi jooksul ärilistel või transporti puudutavatel põhjustel.

Andmed osasaadetiste saabumise ja lähetamise kohta tuleb esitada ainult üks kord, s.o viimase saadetise saabumise või lähetamise kuus, märkides monteeritud terviktoote koguväärtuse ja kaubakoodi.

4.1.5. Sõjavarustus

Intrastati küsimustikus kirjeldatakse tavareeglite alusel militaarkaupade liikmesriikidevahelist kaubavahetust. Konfidentsiaalset sõjavarustust võib kodeerida lihtsustatud kaubakoodiga 99 99 xx 99 (xx on KNi kahekohaline kaubagrupp) või 99 99 xxxx (xxxx on neljakohaline KNi kood) ja esitada tuleb vaid kaupade maksumus.

4.1.6. Tööstuslik sisseseade

Täielik tööstuslik sisseseade on masinate, seadmete, aparaatide, varustuse, instrumentide ja materjali kogum, mille komponendid kuuluvad kaubanomenklatuuri eri rubriikide alla ja mis on mõeldud toimima koos ühe üksusena, et toota kaupu või pakkuda teenuseid.

Kõiki muid kaupu, mida kasutatakse täieliku tööstusliku sisseseadme montaažil, võib samuti käsitada selle komponentidena.

Tööstusliku sisseseadme ehitamiseks või taaskasutamiseks tarvitavate komponentide lähetust ja saabumist võib Intrastati küsimustikus kajastada lihtsustatud kujul, kui vaadeldava tööstusliku sisseseadme statistiline koguväärtus ületab **3 miljonit eurot** (v.a taaskasutamiseks ette nähtud terviklik tööstuslik sisseseade, mille puhul ei ole kindlat väärtuse piiri ette antud).

Et kasutada lihtsustatud süsteemi, tuleb majandusüksusel esitada Statistikaametile kirjalik taotlus, mis peaks sisaldama järgmist infot:

- valmiva seadme kirjeldus;
- saatjariik;
- seadme koguväärtus;
- seadmete lähetamise ja saabumise periood (algus ja lõpp);
- saabunud toodete nimekiri (kauba nimetus ja selle maksumus).

Sellisel kujul esitatud taotluse alusel otsustab Statistikaamet, kas lubada majandusüksusel kasutada lihtsustatud süsteemi.

Tööstusliku sisseseade koguväärtus arvutatakse selle komponentide statistiliste väärtuste liitmise teel. Arvesse tuleb võtta kaubaarvele märgitud väärtus või selle puudumisel hinnanguline väärtus. Soovitav on märkida ka ligikaudne netokaal kogu tööstusliku sisseseade kohta.

Kaheksakohaline kaubakood koostatakse järgmiselt:

- esimesed neli numbrit on 9880;
- viies ja kuues number vastavad kaubagrupile, millesse kogumi moodustavad kaubad kuuluvad;
- seitsmes ja kaheksas number on 0.

Näide

Eestisse ehitatakse puidutöötlemistehas, mille tarbeks tuuakse Soomest vajalikke mehaanilisi masinaid ja seadmeid. Kui sisseveetud kauba väärtus ületab 3 miljonit eurot, siis võib Eesti ettevõtte Statistikaametilt küsida õigust deklareerida kauba saabumine lihtsustatud koodiga 98808400.

4.1.7. Tarkvara ja infokandjad

Küsimustikus tuleb kajastada:

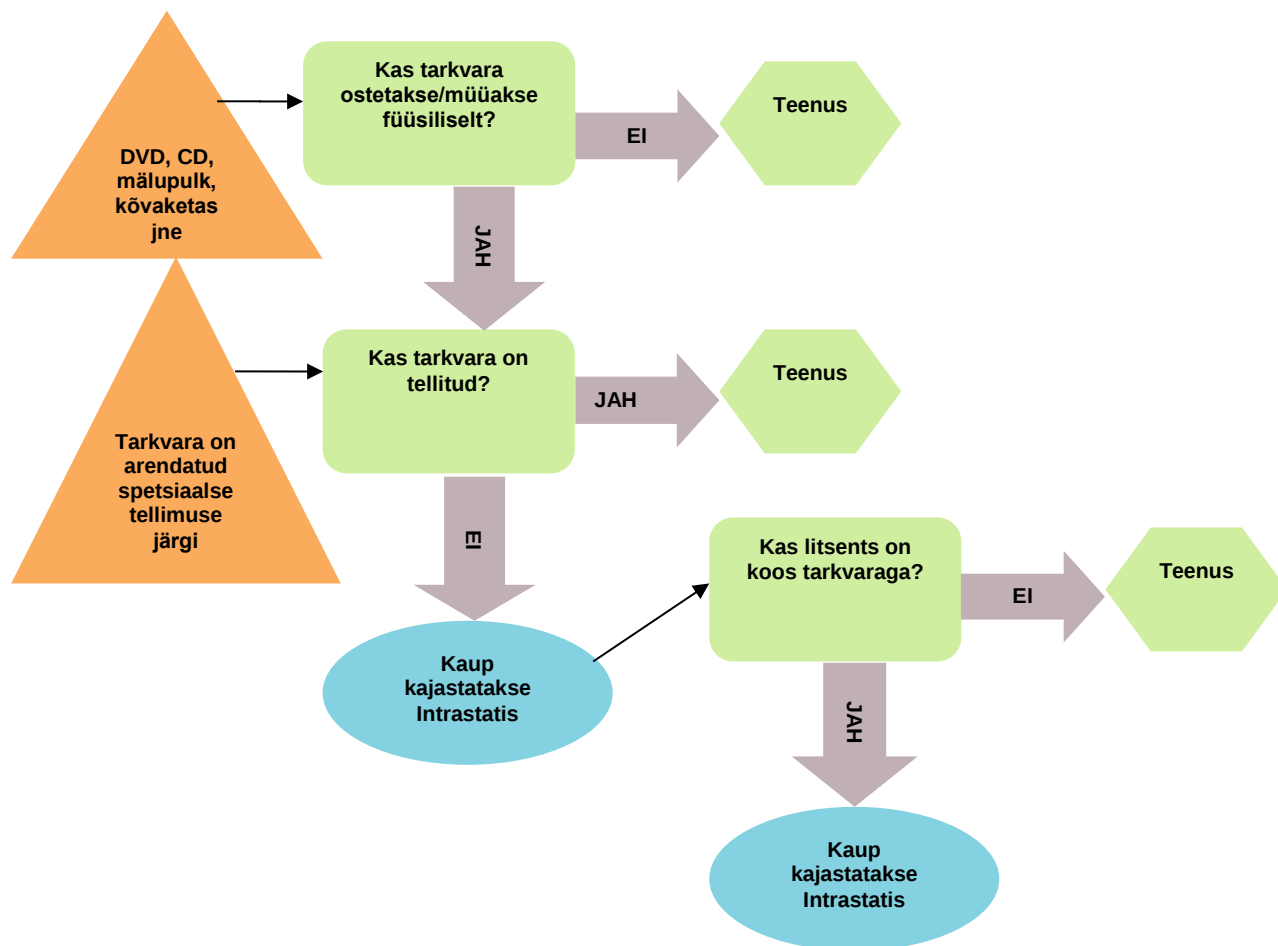
- avalikuks või ärieesmärgil kasutamiseks väljatöötatud standardse arvutitarkvara (nt Windows 10) või andmetega arvutiketaste või CD-ROMide pakitud kogumikud kas koos kasutajaliitsentsiga või ilma;
- salvestisega heli- ja videolindid avalikuks või ärieesmärgil kasutamiseks.

Tarkvara ja infokandjad, mida ei ole vaja küsimustikus kajastada:

- tellimustööna väljatöötatud arvutitarkvara ja/või andmetega arvutikettad või CD-ROMid;
- originaalsalvestisega heli- ja videolindid;
- kliendile orienteeritud sinikoopiad jms;
- interneti kaudu tellitud, ostetud/müüdud ja elektrooniliselt kätte toimetatud arvutitarkvara.

NB! Litsentsidokumente, mis ei ole tarkvaraga otseselt seotud, Intrastatis ei kajastata. Samuti ei kajastata Intrastati andmetes aja- ja rahakaarte, mille peal on unikaalne kood ning mille vahendusel saab soetada mängukonsoolide jaoks digitaalseid mänge (mängud laaditakse alla interneti kaudu).

Tarkvara kajastamine:

4.1.8. Tasuta kaubad

Intrastati küsimustikus tuleb kajastada ka tasuta või sümboolse tasu eest saadud või saadetud kaubad (kingitused, näidised, reklaammaterjal jne), mis hiljem maha müüakse. Kauba väärtus märgitakse ligikaudu, kasutades sarnaste kaupade turuhinda. Tehingu liigi koodiks tuleb märkida 30.

Humanitaarabi või abisaadetised, mis on Eestisse saabunud Euroopa Liidust või lähetatud Eestist Euroopa Liitu, tuleb samuti kajastada Intrastati küsimustikus tehingu liigi koodiga 30, märkides ligikaudse väärtuse.

Neid tasuta või sümboolse tasu eest saadud kaupu (kingitused, näidised, reklaammaterjal jne), mis ei ole mõeldud müügiks, vaid ainult oma tarbeks või tasuta jagamiseks, Intrastatis ei kajastata.

4.1.9. Tühi taara

Tühi taara (nt tühjad pudelid, kanistrid, kaubaalused, tulekustutid jne), mida ajutiselt lähetatakse ELi riikidesse või saadakse ELi riikidest kaubaga täitmise eesmärgil, ei kuulu Intrastati aruandlusse.

4.1.10. Elektrienergia

Liikmesriikidevahelise kaubavahetuse statistika (Intrastat) hõlmab elektrienergia lähetamist ja saabumist, kuid andmeid elektrienergia kaubavahetuse kohta ei koguta Intrastati küsimustikuga. Andmeid kogutakse teistest andmeallikatest.

4.1.11. Jäätmed

Jäätmete kaubavahetuse saab jagada järgmiselt:

- taaskasutatavate (väärtuslike) jäätmete ost ja müük. See on kahe majandusüksuse vaheline kaubandustehing, mida tuleks kajastada Intrastatis tehingu liigiga 11;

- väärtuslike jäätmete töötlemine. Sel juhul annab väärtuslike jäätmete omanik kauba töötlejale, et see eraldaks jäätmetest väärtusliku materjali. Taaskasutatud materjal tagastatakse omanikule. Intrastatis tuleks seda kajastada töötlemisena (tehingu liigid lähetamisel on 41 või 42, saabumisel 51 või 52);
- jäätmete kõrvaldamine. Majandusüksus lähetab jäätmeid tasuta eest, et need kõrvaldataks, st majandusüksus maksab jäätmete kõrvaldamise teenuse eest. Sellisel juhul ei ole oluline, kas jäätmed sisaldavad väärtuslikke materjale, mida saaks taaskasutada. Sellised tehingud peaks kajastama Intrastatis tehingu liigiga 99.

Jäätmed ja jäägid tuleks võimaluse korral klassifitseerida asjakohase rubriigi all oleva spetsiaalse jäätmete kaubakoodi alla. Kui teatavatel jäätmetel ei ole konkreetset kaubakoodi, tuleks klassifitseerimisel järgida kaubakoodi määramise üldeeskirju. Võimaluse korral peaks jäätmete väärtuses näitama ainult kauba väärtust. Jäätmete kõrvaldamisega seotud teenused tuleks välja jätta. Seetõttu võib osutada vajalikuks hinnata kauba jääkväärtust. Kui kaubal ei ole jääkväärtust (või see on negatiivne), tuleb väärtus korrigeerida nulli lähedale.

4.1.12. Trükikirjandus

Intrastati küsimustikus tuleb kajastada ka paberajalehed, -ajakirjad, -raamatud jms trükikirjandus. Kui majandusüksusele saadetakse trükkimist vajav materjal interneti teel, siis seda ei kajastata Intrastati andmetes.

Näide

Eesti ettevõttele edastatakse Soomest ajalehe trükkimiseks vajalik materjal interneti kaudu. Ettevõtte trükib valmis paberajalehed ja lähetab need Soome. Kuna kaup ei saanud Eestisse füüsilisel kujul, siis seda ei pea Intrastati saabumisandmetes kajastama. Eesti ettevõtte peab Intrastatis näitama ainult paberajalehtede lähetamist Soome.

4.2. ERITEHINGUD

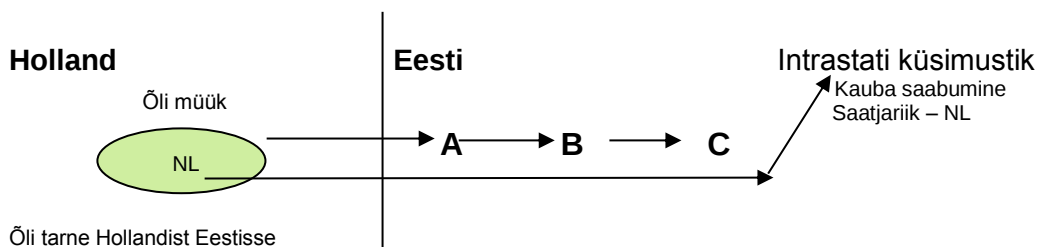
4.2.1. Aheltehing

Aheltehing tekib siis, kui kaupa müüvad ja ostavad mitu majandusüksust enne, kui seda kaupa tegelikult partnerriiki vedama hakatakse.

Intrastati andmeid peab esitama see majandusüksus, kes korraldab kauba vedu.

Näide

Hollandi ettevõtte müüb õli Eesti ettevõttele A tingimusel, et õli toomise Hollandist korraldab ostja. A müüb õli samal tingimusel edasi teisele Eesti ettevõttele B, kes omakorda müüb selle ettevõttele C. C korraldab õli veo Hollandist Eestisse. Andmed õli Eestisse saabumise kohta esitab ettevõtte C.

4.2.2. Kaudne kaubavahetus

Kaudne kaubavahetus tekib siis, kui ühest liikmesriigist saadetakse kaup väljapoole ELi oma esindaja kaudu teises liikmesriigis.

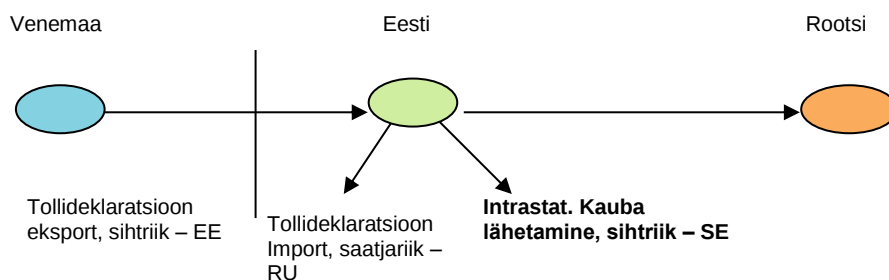
Kaudne import

Kui välisfirma impordib kauba väljastpoolt ELi riiki Eestisse vabaringlusse ja eesmärk on saata kaup edasi teise liikmesriiki, siis tuleb esitada tollideklaratsioon imporditud kauba kohta ja Intrastati kauba lähetamise andmed teise riiki lähetatud kauba kohta. Eestisse kaupa importinud majandusüksus võib olla Eestis käibemaksukohustuslasena registreeritud või tal on Eestis esindaja (deklarant). Eesti esindaja võib välisfirma

eest täita impordi tollideklaratsiooni kolmandast riigist ja Intrastati küsimustiku kauba lähetamise kohta teise ELi riiki.

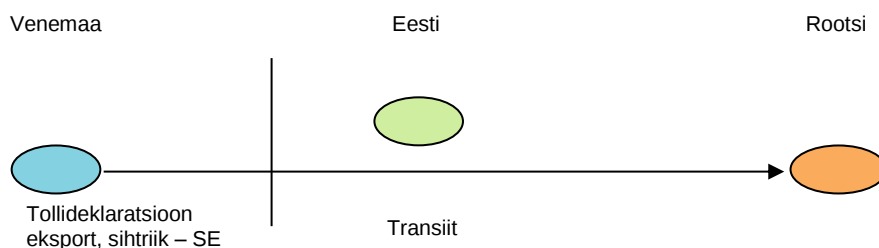
Näide 1

Kui Soome ettevõtte impordib kaupa Venemaalt Eestisse, et saata see edasi Rootsi, siis Eestis esitakse Intrastatis andmed kauba lähetamise kohta Rootsi.

Näide 2

Kui Soome ettevõtte impordib kaupa Venemaalt Rootsi (tollideklaratsioon tehakse Venemaalt Rootsi) Eesti kaudu, siis Eestis ei esitata Intrastati andmeid kauba lähetamise kohta Rootsi, sest tegemist on normaalimpordiga.

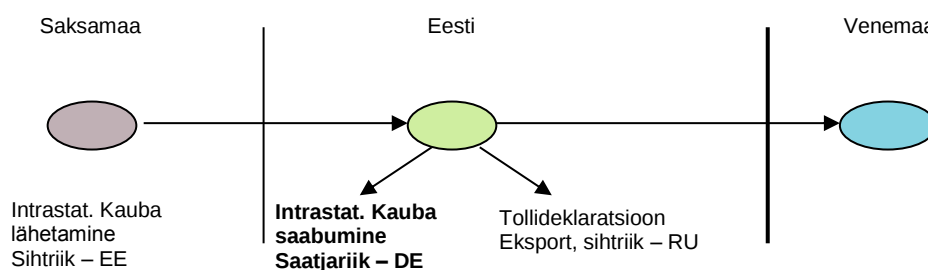

Kaudne eksport

Kui kaup lähetatakse teisest liikmesriigist Eestisse eesmärgiga eksportida see riiki, mis ei kuulu ELi, siis tuleb esitada Intrastatis andmed kauba saabumise kohta ELi riigist ja ekspordi tollideklaratsioon väljapoole ELi. Välisfirma, kes lähetab kauba Eestisse, ei pea olema Eestis registreeritud käibemaksukohustuslasena ja seetõttu peaks Intrastati andmed kauba saabumise kohta esitama selle majandusüksuse Eesti esindaja (tollimaakler, deklarant vms).

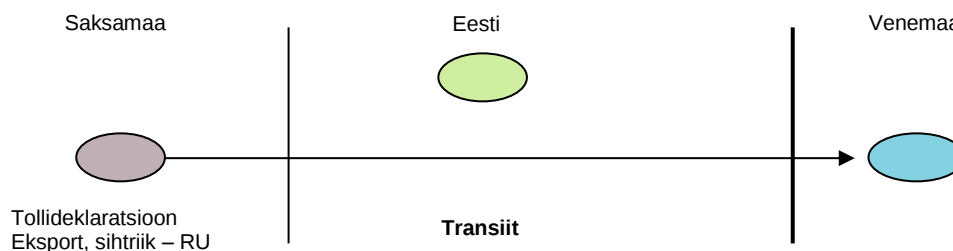
Näide 3

Kui Saksamaa ettevõtte saadab kauba Venemaale oma Eestis asuva esindaja kaudu, siis tema esindaja Eestis esitab Intrastatis andmed kauba saabumise kohta Saksamaalt.

Näide 4

Kui Saksamaa ettevõtte esitab tollideklaratsiooni Saksamaal ning kaup eksporditakse Eesti kaudu Venemaale, siis Eestis ei pea Saksamaa ettevõtte esitama Intrastati andmeid kauba saabumise kohta Eestisse, sest tegemist on normaaleksportiga.

4.2.3. Kolmnurk-kaubandus

Kolmnurk-kaubandus on kaubatehing kolme osavõtja vahel, kus kahe või kolme liikmesriigi majandusüksused on aktiivsed pooled.

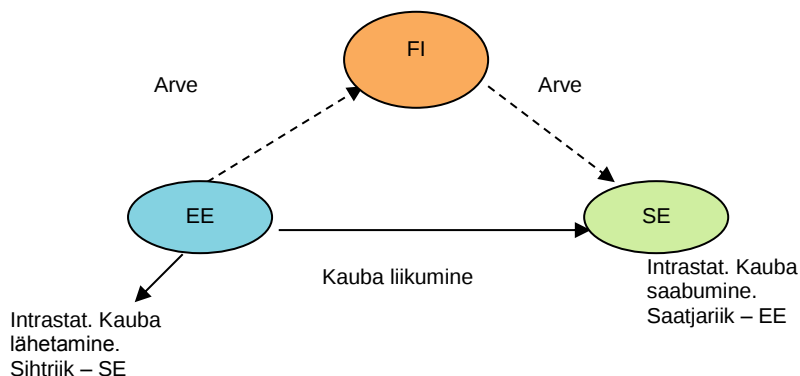
Põhireegel. Olenemata sellest, kuidas on korraldatud arvete esitamine ja tasumine, tuleb Intrastati küsimustikku märkida ainult **tegelik kauba liikumine**. Kui kaup ei ole tegelikult liikmesriiki sisenenud või sealt lahkunud, ei tule seda ka küsimustikus näidata.

Andmeid peavad esitama tegelik kauba saatja- ja saajamajandusüksus.

Näide 1

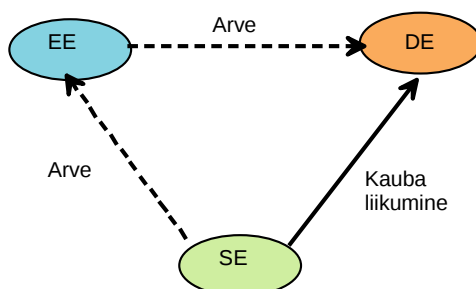
Arved tehakse Eesti ja Soome ning Soome ja Rootsi vahel, kuid 2000 eurot maksev kaup saadetakse Eestist otse Rootsi. Niisiis peab andmeid esitama järgmiselt.

Eesti ettevõtte: Rootsi saadetud 2000 eurot
Rootsi ettevõtte: Eestist saadud 2000 eurot

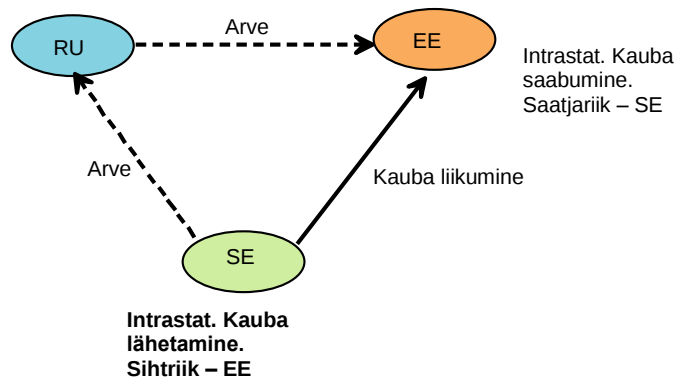
Näide 2

Eesti ettevõtte ostab Rootsi ettevõttelt kaupu ja müüb need edasi Saksamaa ettevõttele. Kaubad liiguvad otse Rootsist Saksamaale. Sellisel juhul Eesti ettevõtte Intrastatis andmeid esitama ei pea.

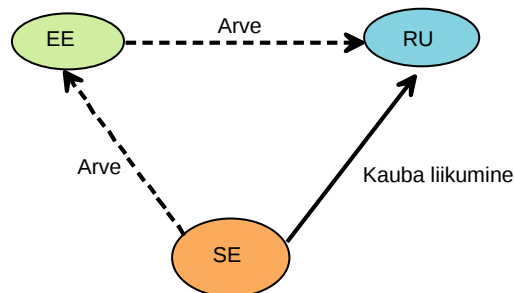
Näide 3

Eesti ettevõtte ostab kaupa Venemaa ettevõttelt, kes omakorda ostab kauba Rootsi ettevõttelt. Kaubad liiguvad otse Rootsist Eestisse. Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmeid kauba saabumise kohta.

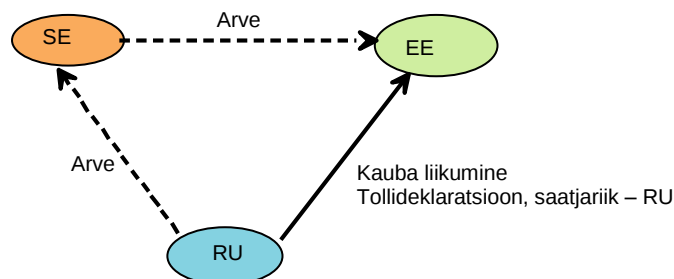
Näide 4

Venemaa ettevõtte ostab kaupa Eesti ettevõttelt, kes omakorda ostab kauba Rootsi ettevõttelt. Kaubad liiguvad otse Rootsist Venemaale. Sellisel juhul ei pea Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmeid ega tollideklaratsiooni kauba ekspordi kohta.

Näide 5

Eesti ettevõtte ostab kaupa Rootsi ettevõttelt, kes omakorda ostab kauba Venemaa ettevõttelt. Kaubad liiguvad otse Venemaalt Eestisse. Sellisel juhul ei pea Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmeid kauba saabumise kohta, vormistatakse vaid tollideklaratsioon kauba saabumise kohta Venemaalt.

4.2.4. Barteritehing

Barteritehing on ühe kauba vahetus teise vastu.

Sellised tehingud tuleb kajastada Intrastati küsimustikus, tehingu kood on 13. Küsimustikku tuleb märkida see kauba väärtus, milles on kaubavahetus kokku lepitud ja ka realselt toimunud. Kauba väärtuse arvutamise alus võib olla kauba turuhind või analoogse kauba turuhind.

Näide

Soome ja Eesti ettevõtted on kokku leppinud, et Soome ettevõtte annab 1000 euro väärtuses küpsiseid ja Eesti ettevõtte annab vastu 900 euro väärtuses praänikuid ning maksab lisaks 100 eurot.

Eesti ettevõtte näitab Intrastati andmetes:

Soomest saabunud kaup väärtusega 1000 eurot

Soome lähetatud kaup väärtusega 900 eurot
ja Soome ettevõtte:
Eestist saabunud kaup väärtusega 900 eurot
Eestisse lähetatud kaup väärtusega 1000 eurot

4.2.5. Komisjonileping

Ost/müük komisjonilepinguga on tehing, kus majandusüksus A müüb kauba majandusüksusele C majandusüksuse B kaudu. B esindab A-d ning A ja B vahel sõlmitakse komisjonileping.

A ja B vahelise tehingu kood on 12. Statistilistes andmetes kajastatakse see tehing samadel põhimõtetel kui tavaline ost/müük.

Näide

Eesti ettevõtte B saab kaupa Soome ettevõttelt A komisjonilepinguga ja müüb kaupa oma nime all teisele Eesti ettevõttele C. B esitab Intrastatis andmed kaupade saabumise kohta Soomest.

4.2.6. Liisimine ja üürimine

Finantsliising on kaupade ümberpaigutamine lepingu alusel, kus liisinguvõtja võtab endale nende kaupadega seotud õigused, riskid, hüvitised ja kohustused ning majanduslikust vaatepunktist võib teda vaadelda kui omanikku *de facto*.

Finantsliisinguga EList ostetud või sinna müüdud kaup tuleb kajastada selle kuu andmetes, millal kaup oli lähetatud või saadud. Kauba väärtuseks märgitakse lepingus olev kogusumma ja tehingu liigiks kapitalirent (kood 14).

Näide

Eesti ja Soome ettevõtte sõlmivad omavahel finantsliisingulepingu, mille kohaselt on Eesti ettevõtte kohustatud tasuma kauba eest 5400 eurot 24 kuu jooksul ja kuus tuleb tal tasuda 225 eurot. Leping allkirjastatakse 25. aprillil. Soome on kohustatud lepingu järgi kauba väljastama 15 päeva jooksul alates allakirjutamise päevast. Soome saadab kauba 30. aprillil Eestisse ja Eesti saab selle kätte 2. mail.

Eesti ettevõtte esitab maikuu andmetes:

Soomest saabunud kaup väärtusega 5400 eurot

Soome ettevõtte esitab aprillikuu andmetes:

Eestisse lähetatud kaup väärtusega 5400 eurot

Kasutusliising on iga muu liising, millel ei ole finantsliisingu tunnuseid. Kasutusliisingu puhul kauba omanik reeglina ei vahetu. Kaupa liisitakse teatud aja vältel ja hiljem tagastatakse see liisinguandjale.

Üürimist võib käsitada kasutusliisinguna.

Kasutusliisingu või üürimise (rentimise) Intrastatis kajastamisel on aluseks sõlmitud lepingu kestus. Kui see on **üle 2 aasta**, siis tuleb liisingut kajastada Intrastatis, kui see on **alla 2 aasta**, siis mitte.

4.2.7. Kreditarve

Kui andmeid kauba liikumise kohta pole veel esitatud või kui ebakorrekse arve parandamiseks tehakse kreditarve, tuleb Intrastati andmetes muuta kauba väärtust kreditarve alusel. Kui andmed on juba esitatud, tuleb Statistikaametile saata parandus. Kui kreditarve on seotud kliendile tehtava boonuse või allahindlusega, siis seda parandust ei pea hiljem Intrastatis kajastama.

NB! Statistikaametile ei ole vaja parandust saata, kui kreditarvel märgitud summa on alla 5000 euro. Parandada tuleb selle kuu andmeid, millal kaup oli esialgu lähetatud või saadud, vaatamata sellele, et kreditarve võib olla esitatud mitu kuud hiljem.

Kui kreditarve esitatakse majandusüksuse kogu saabunud või lähetatud kauba väärtuse kohta (nt tehakse hinnaalandust vms), mitte ühe konkreetse kauba kohta, siis ei pea seda Intrastatis kajastama.

Näide 1

Märtsi lõpus saatis Eesti ettevõtte Soome kaupa, mille väärtus arve järgi oli 100 000 eurot. Mõned kaubad said transportimisel kahjustada. Seda kaupa ei tagastatud, aga Eesti ettevõtte väljastas mais kreditarve 10 000 euro väärtuses.

Eesti ettevõtte peab parandama märtsi andmeid ja näitama kauba väärtuseks 90 000 eurot.

Näide 2

Aasta jooksul on Eesti ettevõtte ostnud Rootsist mitmeid kaupu. Aasta lõpus tehakse hinnaalandust kogu kaubale, mis on aasta jooksul Rootsist saabunud. Kuna selline parandus ei ole seotud konkreetse kaubaga, siis ei ole vaja Intrastatis parandust teha.

NB! Kreditarvet ei tohi kajastada miinusemärgiga.

4.2.8. Tagasisaatmine ja asendamine

Kauba liikumist selle tagasisaatmisel ja asendamisel tuleb kajastada Intrastati küsimustikus. Andmed kauba kohta lisatakse selle kuu andmetesse, mil kaup tagastati või asendati. Kaupade tagastamisel märgitakse tehingu liigi kood 21 ja tagastatud kauba asendamisel kood 22 ning tagastamata kaupade asendamisel kood 23.

Näide 1

Tagasisaatmine. Märtsis Soomest Eestisse saabunud 500 euro väärtuses kaup saadeti tagasi aprillis. Kui Eesti ettevõtte märkis märtsi andmetes kauba saabumise 500 euro väärtuses, peab ta aprilli andmetes näitama kauba lähetamise samuti 500 euro väärtuses, kuid tehingu liik on sel juhul kaupade tagasisaatmine (kood 21). Kui riknenud kauba saabumist märtsi andmetes ei kajastatud, ei tule ka aprilli andmetes midagi näidata.

Näide 2

Tagasisaadetud kaupade asendamine tasu eest. Soome asendab tagastatud 500 euro väärtuses kauba uuega ja Eesti ettevõtte peab lisaks maksma 50 eurot. Eesti ettevõtte registreerib 550 euro (esialgne hind 500 eurot + juurde maks 50 eurot) väärtuses asenduskauba saabumise. Tehingu liigiks märgitakse tagasisaadetud kaupade asendamine (kood 22).

Näide 3

Tagasisaadetud kaupade asendamine tasuta. Soome asendab tagastatud kauba uuega ja Eesti ettevõtte ei pea midagi juurde maksma. Eesti ettevõtte registreerib 500 euro (esialgne hind) väärtuses asenduskauba saabumise. Tehingu liigiks märgitakse tagasisaadetud kaupade asendamine (kood 22).

Näide 4

Tagastamata kauba tasuta asendamine. Soome asendab tagastamata kauba uuega ja Eesti ettevõtte ei pea asenduskauba eest midagi maksma. Kui Eesti ettevõtte juba varem, riknenud kauba saabumisel, esitas statistilised andmed, ei pea ta asenduskauba saabumisel uuesti andmeid esitama. Kui riknenud kauba saabumine ei olnud varem andmetes näidatud, tuleb esitatavates andmetes näidata saabunud kaupa, nagu saabuks see esimest korda.

Näide 5

Tagastamata kauba tasuline asendamine. Soome asendab tagastamata kauba uuega ja Eesti ettevõtte peab asenduskauba eest juurde maksma. Kui Eesti ettevõtte juba varem, riknenud kauba saabumisel, esitas statistilised andmed, ei pea ta asenduskauba saabumisel uuesti andmeid esitama, kui juurde makstav summa ei ole oluline. Olulise juurde maksmu korral (üle 5000 euro) tuleb saata Statistikaametile parandus. Kui riknenud kauba saabumine ei olnud varem andmetes kajastatud, tuleb esitatavates andmetes näidata saabunud kaupa, nagu saabuks see esimest korda, ja märkida lõplik hind.

Juhul kui majandusüksus peab esitama andmeid ainult kauba saabumise kohta, ei ole neid kauba tagasisaatmise kohta vaja esitada. Kui aga majandusüksus peab esitama andmeid ainult kauba lähetamise kohta, ei pea ta andmetes kajastama tagastatud kauba saabumist.

NB! Kui üks ja sama kaup on saabunud ja tagastatud samas aruandekuus, siis pole vaja neid tehinguid Intrastatis näidata.

Kui majandusüksus peab esitama andmeid ainult ühe kaubavoo kohta (lähetamine) ning kaup on lähetatud ja tagastatud ühes kuus, siis tuleks näidata tegelikult lähetatud kauba kogus ja väärtus.

Näide 6

*Eesti ettevõtte peab esitama Intrastatis andmeid ainult **kaupade lähetamise** kohta. Ta lähetas märtsis Soome kümme seadet. Viis seadet kümnest läks katki ja need saadeti märtsis Eestisse tagasi. Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte märtsis Intrastati kauba lähetamise andmetes näitama viit seadet.*

4.2.9. Transiit

Andmetest jäetakse välja teiste riikide juriidilistele isikutele kuuluvate kaupade vedu ühest riigist teise Eesti territooriumi kaudu (nii kauba lähetaja kui ka kauba saaja asuvad väljaspool Eesti piire), nn transiitvedu, kus **kaup liigub tolli järelevalve all**. Intrastatis ei ole vaja kajastada sellist kaubavedu ka juhul, kui Eestis tehakse vahepeatus kauba ümberlaadimise eesmärgil.

4.2.10. Töötlemine

Töötlemine on lepingujärgne tegevus, millega luuakse uusi tooteid või muudetakse oluliselt kauba omadusi (nt rõivaste õmblemine, metalli töötlemine, õli rafineerimine, sõidukite monteerimine, vedelike villimine, mõnel juhul kaupade pakendamine, kaupade konserveerimine, vedelike lahjendamine jne).

Need kaubad, mis lähetatakse ELi riikidesse töötlemiseks või pärast töötlemist, ning kaubad, mis saavad seal töötlemiseks või pärast töötlemist, tuleb kajastada kauba lähetamise/saandumise küsimustikus.

Varuosi, mis on saadetud poolel teel rikki läinud transpordivahendi parandamiseks, ei pea Intrastati andmetes kajastama.

Töötlemiseks ostetud materjal märgitakse andmetesse tavalise ostuna (tehingu liigi kood 11).

Kui kaubad on saabunud või lähetatud töötlemiseks, siis tuleb küsimustikku märkida nende töötlemiseelne hind. Kui puudub arve nende kaupade maksumuse kohta või kaubad saadetakse tasuta, tuleks määrata kauba hind ligikaudu. Tehingu liigi koodiks tuleb märkida kas 41 või 42 vastavalt tehingu liikide klassifikaatorile.

Pärast töötlemist saabunud või lähetatud, kaubad peavad küsimustikus olema kajastatud järgmiselt: töötlemiseelne omahind + osutatud teenuse maksumus + lisatud materjali maksumus. Tehingu liigi koodiks tuleb märkida kas 51 või 52 vastavalt tehingu liikide klassifikaatorile.

Näide 1

Soomest saadeti Eestisse kangas rõivaste õmblemiseks. Kangas saadeti Eestisse tasuta (ei esitata arvet). Eestis õmmeldakse rõivad valmis ja saadetakse Soome tagasi. Intrastati küsimustikus näitab Eesti ettevõtte kanga saandumist Eestisse tehingu liigi koodiga 41, märkides kanga turuväärtuse, ning rõivaste lähetamise Soome tehingu liigi koodiga 51, märkides väärtuse järgmiselt: kanga maksumus + teenuse hind + lisatud materjali hind.

Näide 2

Prantsusmaa saadab Eestisse vaatides veini, et see siin pudelitesse villitaks. Villitud vein saadetakse edasi Saksamaale. Intrastatis näitab Eesti ettevõtte veini saandumist Prantsusmaalt tehingu liigi koodiga 42 ja veini lähetamist Saksamaale tehingu liigi koodiga 52, arvestades hinna sisse ka kõik villimisega lisandunud kulutused.

Näide 3

Prantsusmaa saadab Eestisse 500 kg kottides jahu, et see siin pakendataks 0,5 kg pakkidesse. Pakitud jahu saadetakse edasi Soome. Intrastatis näitab Eesti ettevõtte jahu saandumist Prantsusmaalt tehingu liigi koodiga 42 ja jahu lähetamist Soome tehingu liigi koodiga 52, arvestades hinna sisse ka kõik pakendamise lisandunud kulutused.

Näide 4

Prantsusmaa saadab Eestisse kommikarbid, et siin kommikarbid kiletataks. Sellist pakendamist ei tule kajastada Intrastatis.

Näide 5

Soome saadab 4000 euro eest metalli töötlemiseks Eestisse ja siit müüakse kaup 5000 euro eest otse Rootsi. Kauba omanik on Soome ettevõtte, kes pole ennast Eestis registreerinud käibemaksukohustuslasena. Töötlemise eest maksab Soome ettevõtte Eesti ettevõttele 500 eurot.

Eesti ettevõtte näitab Eestis Intrastati andmetes:

*Soomest saabunud kaupa väärtusega 4000 eurot tehingu liigi koodiga 42
Rootsi lähetatud kaupa väärtusega 4500 eurot tehingu liigi koodiga 52*

Soome ettevõtte näitab Soomes:

*Eestisse lähetatud kaupa väärtusega 4000 eurot tehingu liigi koodiga 42
ja Rootsi ettevõtte näitab Rootsis:
Eestist saabunud kaupa väärtusega 5000 eurot tehingu liigi koodiga 11*

Näide 6

Soome saadab 4000 euro eest metalli töötlemiseks Eestisse ja siit müüakse kaup 5000 euro eest otse Rootsi. Kauba omanik on Soome ettevõtte, kes on ennast registreerinud Eestis ka käibemaksukohustuslasena. Töötlemise eest maksab Soome ettevõtte Eesti ettevõttele 500 eurot.

Eesti ettevõtte näitab Eestis Intrastati andmetes:

Soomest saabunud kaupa väärtusega 4000 eurot tehingu liigi koodiga 42

Soome ettevõtte näitab:

*Soomes Eestisse lähetatud kaupa väärtusega 4000 eurot tehingu liigi koodiga 42
Eestis Rootsi lähetatud kaupa väärtusega 5000 eurot tehingu liigi koodiga 11
ja Rootsi ettevõtte näitab Rootsis:
Eestist saabunud kaupa väärtusega 5000 eurot tehingu liigi koodiga 11*

4.2.11. Kauba ladustamine teises liikmesriigis

Kui majandusüksus saadab kauba teise liikmesriigi lattu edaspidise müügi eesmärgil, tuleb Intrastati andmed esitada mõlemas liikmesriigis – ka juhul, kui kauba lähetamise ajal omanik ei vahetu. Andmed esitatakse ka juhul, kui tütarettevõtte saadab kauba oma emaettevõtte lattu, mis asub teises liikmesriigis.

Kauba ladustamisel teises liikmesriigis märgitakse tehingu liigiks kood 19 või 99.

Tehingu liigi kood 19 hõlmab liikmesriikide ladude vahelist kaubavahetust, kui on teada omandiõiguse üleminek tulevikus või kavatakse seda (näiteks kauba saatmisele teise liikmesriigi lattu järgneb ostumüügitehing).

Tehingu liigi kood 99 hõlmab liikmesriikide ladude vahelist kaubavahetust (ka emafirma ja tütarfirmade omavaheline kaubavahetus). Omandiõiguse üleminekut selles liikmesriigis ei toimu või seda ei kavatseta.

Kui kaup on pärast **ladustamist** müüdud edasi teisele isikule samas riigis, on see riigisisene tehing ja seda ei kajastata Intrastatis.

Kui kaup ei ole veel müüdud, tuleb kauba väärtus määrata ligikaudu.

Aruandeperiood on kauba lähetamise kuu.

Kui majandusüksus saadab kauba teise liikmesriigi lattu hoiule, et kaup muutusteta kujul hiljem tagasi tuua, siis sellist kauba liikumist Intrastati andmetes ei näidata.

4.2.12. Kauba müük koos montaaži ja/või installeerimisega

Kui kaup müüakse koos **montaaži ja/või installeerimisega**, tuleb Intrastati andmetes näidata ainult kauba maksumus. Kui kaubaarvel ei ole eraldi kauba maksumust, tuleks see määrata ligikaudu.

4.2.13. Internetikaubandus

Kaupa, mida tellitakse, müüakse ja toimetatakse kliendile interneti kaudu, vaadeldakse teenusena ja Intrastatis neid tehinguid näidata ei ole vaja.

Kaup, mis tellitakse ja müüakse kliendile interneti kaudu, kuid mis toimetatakse kohale tavalisel viisil (nt postiga), kajastatakse ka Intrastatis.

4.2.14. Kaugmüük (postimüük)

Kauba kaugmüügi all mõeldakse ühenduse territooriumil toimuvat kauba müüki, kus kaubad (välja arvatud uus transpordivahend või paigaldatav/kokkupandav kaup) transporditakse müüja poolt või eest teise liikmesriiki isikule, kes ei ole selles liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena. Näiteks kuulub siia alla postimüük, müük eraisikutele telefoni, televisiooni, samuti interneti teel. Selliselt müügil makstakse käibemaksu müüja asukohamaa seaduse alusel. Samas on iga liikmesriik kehtestanud sellistele tarnetele piirväärtuse, mille ületamisel on kaugmüügiga tegelev müüja kohustatud ennast registreerima käibemaksukohustuslasena. Eestis on selleks piirväärtuseks kehtestatud kalendriaasta algusest arvates 35 000 eurot ning nimetatud piirmäära ületamise päevast tekib teise liikmesriigi müüjal kohustus ennast registreerida Eestis maksukohustuslasena.

Sellist kauba liikumist tuleb kajastada ka Intrastatis, kui käibemaksukohustusliku majandusüksuse kauba saabumise või lähetamise käive ületab statistilise läve vastavas kaubavoos.

NB! Kui eraisik ei ole tellitud kaubaga rahul ning tagastab selle kaugmüügi müüjale, siis seda tagastust ei pea kajastama Intrastatis, sest tagastajaks on eraisik

5. VÄLISKAUBANDUSSTATISTIKA AVALDAMINE

Väliskaubandusstatistikat avaldatakse pressiteadetes, avalikus andmebaasis Statistikaameti veebilehel ja väljaannetes.

Veebilehe <http://www.stat.ee/valiskaubandus> rubriigist „Avaldatud statistika“ saab

- lugeda väliskaubandusstatistika pressiteateid (<http://www.stat.ee/13136>);
- lugeda elektroonilisi väljaandeid ja väliskaubanduse artikleid (<http://www.stat.ee/66046>);
- kasutada väliskaubandusstatistika andmebaasi (<http://andmebaas.stat.ee/>). Andmed on leitavad valdkonna „Majandus“ alavaldkonna „Väliskaubandus“ alt;
- kasutada väliskaubandusstatistika valmistabeleid (<http://www.stat.ee/34086>);
- kasutada Statistics eXploreris avaldatud väliskaubandusstatistika andmeid (<http://www.stat.ee/public/statistics-explorer-et/valiskaubandus>);
- tellida detailsemat infot väliskaubandusstatistika kohta (<http://www.stat.ee/teabenouded-ja-tellimustood>).

Euroopa Liidu riikide väliskaubandusstatistika leiab andmebaasist <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/newxtweb/submitresultsextraction.do>.

Väliskaubandusstatistika avaldamise kalender

Iga kuu

- Väliskaubanduse andmebaasi uuendamine internetis
- Väliskaubanduse pressiteade üle-eelmise kuu kohta

LISA

A. TARNEKLAUSLID – INCOTERMS

Incoterms on Rahvusvahelise Kaubanduskoja (ICC) egiidi all koostatud ja publitseeritud rahvusvaheliste kaubandusreeglite kogu. Incotermsi ajalugu on pikk. Esimene versioon ilmus 1936. aastal. Oluliselt täiustati Incotermsi 1990. aasta versiooni. Eelviimane ja peamiselt sõnastuse poolest lihvitud versioon ilmus 2000. aastal, käesolev versioon hakkas kehtima 1. jaanuaril 2011.

INCOTERMS 2010

Tarneklauslid kõigi veoviiside tarbeks

EXW – Ex works – Hangitud tehasest. Selle klausli järgi on müüja oma tarnekohustuse täitnud, kui ta on andnud kauba ostja käsutusse omal territooriumil või mõnes teises nimetatud kohas (tehases, laos jms).

NB! Müüja ei pea kaupa ükskõik millisele koguvale veokile peale laadima ega ekspordiks tolliklaarima, kui selline tolliklaarimine on asjakohane. Ostja peab algusest peale (ka müüja territooriumil) kandma kõik kaubaga seonduvad kulud ja riskid kauba toimetamisel soovitud sihtkohta. **EXW** on kohane **riigisisises kaubanduses, rahvusvahelises kaubanduses on tavaliselt enam asjakohane FCA.**

FCA – Free Carrier – Franko vedaja. See klausel on kasutatav kõigi veoviiside puhul, k.a raudtee- ja lennuvedu. FCA puhul on müüja oma tarnekohustuse täitnud, kui ta on andnud kauba üle ostja määratud vedajale varem nimetatud kohas või punktis. Sellest hetkest lähevad müüjalt ostjale üle kõik kaubaga seonduvad kulud ning kauba kadumise või kahjustamise risk. Kui ostja soovib kauba vedu ise korraldada, peaks ta eelistama just seda klauslit.

CPT – Carriage paid to – Vedu makstud kuni CPT puhul tasub müüja kauba veo eest nimetatud sihtkohani. Kauba kadumise ja kahjustamise risk, samuti kõik muud kaubaga seonduvad kulud (mis ei ole kaetud veolepinguga) lähevad müüjalt ostjale, kui kaup on antud vedaja käsutusse. „Vedaja“ tähendab iga isikut, kes veolepingu alusel sooritab või korraldab kauba veo raudteel, maanteel, merel, õhus, siseveel või nende veoviiside kombinatsioonina. **Kui kasutatakse klauslit CPT, CIP, CFR või CIF, on müüja oma tarnekohustuse täitnud siis, kui ta annab kauba üle vedajale, mitte siis, kui kaup jõuab sihtkohta.**

CIP – Carriage and insurance paid to – Vedu ja kindlustus makstud kuni CIP erineb eelkirjeldatud CPT-klauslist ainult müüjal lasuva kohustuse poolest, s.o kindlustada kaup veo ajaks ostja kasuks. Ostjal tuleb selle klausli puhul arvestada, et müüja peab muretsema vaid miinimumkattega kindlustuse. CPT ja CIP on tarneklauslid, mida müüjad soovivad kasutada, et mitte kanda veo ajal vastutust kauba eest. **Kui kasutatakse klauslit CPT, CIP, CFR või CIF, on müüja oma tarnekohustuse täitnud siis, kui ta annab kauba üle vedajale, mitte siis, kui kaup jõuab sihtkohta.**

DAT – Delivered at terminal – Tarnitud terminalis. DAT on Incoterms 2010 uus tarneklausel, mis on loodud asendama senist klauslit DEQ (*tarnitud kaitl*). DAT tähendab, et müüja on kauba tarninud, kui saabuvalt veovahendilt mahalaaditud kaup on antud ostja käsutusse nimetatud terminalis nimetatud sihtsadamasse või sihtkohas. „Terminal“ tähendab ükskõik millist kaetud või katmata kohta, nagu kai, ladu, konteineriaed või auto-, raudtee- või õhuevo terminal. Müüja kannab kogu riski kauba kohaletoomisel ja mahalaadimisel nimetatud sadama või sihtkoha terminalis.

DAP – Delivered At Place – Tarnitud kohale. DAP on teine Incoterms 2010 uus tarneklausel. DAP tähendab, et müüja on kauba tarninud, kui saabuval veovahendil mahalaadimiseks valmis kaup on antud ostja käsutusse nimetatud sihtkohas. Müüja kannab kogu riski, mis kaasneb kauba kohaletoomisega nimetatud kohta. DAP on loodud kolme Incoterms 2000 tarneklausli (DAF, DES ja DDU) asemele.

Tegelikult pole DAPI ja senise DDU vahel mingit nimetamisväärset erinevust.

DDP – Delivered duty paid – Tarnitud, toll tasutud. DDP tähendab, et müüja on kauba tarninud, kui impordi-tolliklaaritud ja saabuval veovahendil mahalaadimiseks valmis kaup on antud ostja käsutusse nimetatud sihtkohas. Müüja kannab kogu riski ja kulud, mis kaasnevad kauba toomisega nimetatud kohta. Peale kauba tolliklaarimise ekspordil tuleb tal see ka impordi-tolliklaarida, maksta kõik ekspordi- ja impordimaksud ning korraldada kõik tolliformaalsused. DDP paneb müüjale maksimaalsed kohustused. Kui EXW-klausel on

maksimaalselt müüjakeskne, siis DDP on maksimaalselt ostjakeskne. Ostja kohustuseks jääb vaid kaup vastu võtta ja kauba eest vastavalt müügilepingu maksetingimustele tasuda.

Tarneklauslid vetelveo tarbeks

FAS – *Free Alongside Ship – Franko laeva kõrval*. Müüja on kauba tarninud, kui kaup on paigutatud nimetatud lastimissadamas ostja poolt määratud laeva kõrvale (nt kaile, pargasele). Kauba kadumise ja kahjustamise risk läheb üle, kui kaup on laeva kõrval, ja alates sellest hetkest kannab ostja ka kõik kulud. Pooltel soovitatakse määratleda nii täpselt kui võimalik nimetatud tarnekoha piires täpne laadimispunkt, sest selle punktini on kulud ja riskid müüja kanda ning need kulud ja kaasnevad käsitsustasud võivad varieeruda vastavalt sadama tavadele.

FOB – *Free on Board – Franko laeva pardal*. Müüja on kauba tarninud, kui kaup on nimetatud lastimissadamas ostja määratud laeva pardal või kui ta müüb edasi nii juba varem tarnitud kauba. Kauba kadumise ja kahjustamise risk läheb üle, kui kaup on laeva pardal ning alates sellest hetkest kannab ostja ka kõiki kulusid. FOB võib olla asjakohatu, kui kaup antakse vedajale üle enne laeva pardale jõudmist, nt konteinerkaup, mis tavaliselt tarnitakse terminali. Sel juhul peaks kasutama FCA-klauslit.

CFR – *Cost and Freight – Hind ja prahiraha*. Müüja on kauba tarninud, kui kaup on laeva pardal, või kui ta müüb edasi nii juba varem tarnitud kauba. Kauba kadumise ja kahjustamise risk läheb ostjale üle, kui kaup on laeva pardal. Müüja peab sõlmima veolepingu kauba veoks nimetatud sihtsadamasse ning tasuma selleks vajaliku prahiraha ja kulud. **Kui kasutatakse klauslit CPT, CIP, CFR või CIF, on müüja oma tarnekohustuse täitnud siis, kui ta annab kauba üle vedajale valitud tarneklausliga määratud viisil, mitte siis, kui kaup jõuab sihtkohta.** Kulude jaotusel on määrav roll veolepingul. Ostja kulud on kõik kaubaga seonduvad kulud pärast kauba tarnimist, sh kai- või lihtrimaksud, lossimine ning transiidiformaalsuste kulud tingimusel, et need ei ole müüja veolepingujärgsed kulud. Järelikult, hilisemate vaidluste vältimiseks peaksid pooled CFR-müügilepingu sõlmimisel täpselt fikseerima, milliseid kaubaga seonduvaid kulusid peab müüja sõlmitav veoleping katma.

CIF – *Cost, Insurance and Freight – Hind, kindlustus ja prahiraha*. Müüja on kauba tarninud, kui kaup on laeva pardal, või kui ta müüb edasi nii juba varem tarnitud kauba. Kauba kadumise ja kahjustamise risk läheb üle, kui kaup on laeva pardal. Müüja peab sõlmima veolepingu kauba veoks nimetatud sihtsadamasse ja tasuma selleks vajaliku prahiraha ja kulud. **Kui kasutatakse klauslit CPT, CIP, CFR või CIF, on müüja oma tarnekohustuse täitnud, kui ta annab kauba üle vedajale valitud tarneklausliga määratletud viisil, mitte siis, kui kaup jõuab sihtkohta.**

B. Kaubad ja tehingud, mida Intrastati küsimustik ei hõlma

Sellised kaubad ja tehingud on järgmised:

- a) seaduslikud maksevahendid ja väärtpaberid;
- b) riiklikud kullavarud;
- c) hädaabisaadetised katastroofiirkondadele;
- d) kaubad, millele on omistatud diplomaatiline, konsulaar- või analoogne puutumatus;
- e) kaubad ajutiseks kasutamiseks ja pärast seda eeldusel, et on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - 1) töötlemist ei ole kavandatud ega toimu;
 - 2) kõnealuse ajutise kasutamise kestus ei ületa 24 kuud;
 - 3) lähetamist ega saabumist ei tule käibemaksustamise eesmärgil deklareerida kui tarnet või omandamistehingut;
- f) andmekandjatena kasutatavad kaubad, nagu disketid, magnetlindid, kavandid, audio- ja videokassetid, CD-ROMid nendele salvestatud arvutitarkvaraga, kui see on rendatud teatava kliendi tellimusel või kui see ei ole hõlmatud kaubandustehinguga; samuti eelmise tarne täiendused, st täiendused, mille eest kaubasaajale arvet ei esitata;
- g) järgmised kaubad, kui need ei ole hõlmatud kaubandustehinguga:
 - 1) reklaammaterjal
 - 2) kaubanäidised
 - 3) messile või näitusele ajutiselt veetud kaup
- h) remonti saadetavad ja remondist toodavad kaubad ja nende varuosad. Remont hõlmab kauba algse töö või seisukorra taastamist. Selle eesmärk on lihtsalt hoida kaubad heas töökorras. See võib hõlmata mõningast ümberehitamist või laiendamist, kuid ei muuda mingil viisil kaupade laadi;
- i) kaubad, mida lähetatakse väljaspool statistilist riigi territooriumi paiknevatele riigi relvajõududele, ning teisest liikmesriigist saadud kaubad, mis riigi relvajõud on toimetanud väljapoole statistilist territooriumi; samuti kaubad, mille on liikmesriigi statistilisel territooriumil omandanud või võõrandanud seal paiknevad teise liikmesriigi relvajõud;
- j) kosmoseaparaatide kanderaketid lähetamisel ja saabumisel enne kosmosesse lennutamist ning kosmosesse lennutamise ajal;
- k) kaubad, mis lähetatakse saatkondadele või rahvusvahelistele organisatsioonidele (nt NATO, ÜRO).

C. Intrastati reguleerivad õigusaktid

Õigusaktid on avaldatud ka veebilehe <http://www.stat.ee/valiskaubandus> rubriigi „Intrastat“ alarubriigis „Õigusaktid“.

C.1. Euroopa Liidu määrused liikmesriikidevahelise kaubavahetuse kohta

- Komisjoni määrus (EÜ) nr **1915/2005**, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1982/2004 kaupade koguse registreerimise lihtsustamise ja kaupade teatavat liikumist käsitleva teabe kohta, 24. november 2005.
- Komisjoni määrus (EÜ) nr **1982/2004**, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 638/2004 liikmesriikidevahelise kaubavahetuse statistika kohta ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EÜ) nr 1901/2000 ja (EMÜ) nr 3590/92, 18. november 2004.
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr **638/2004** liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3330/91 kehtetuks tunnistamise kohta, 31. märts 2004.
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr **222/2009**, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 638/2004 liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika kohta, 11. märts 2009.
- Komisjoni määrus (EL) nr **91/2010**, 2. veebruar 2010, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1982/2004 (millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 638/2004 liikmesriikidevahelise kaubavahetuse statistika kohta) statistilistest andmetest väljajäetavate kaupade loetelu, maksuhalduri edastatava teabe ja kvaliteedihindamise puhul.
- Komisjoni määrus (EL) nr **96/2010**, 4. veebruar 2010, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1982/2004 (millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 638/2004 liikmesriikidevahelise kaubavahetuse statistika kohta) seoses lihtsustuslõikega, kaubandusega ettevõtte tunnuste järgi, erikaupade ja -liikumiste ning tehinguliikide koodidega.
- Komisjoni määrus (EL) nr **1093/2013**, 4. november 2013, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 638/2004 ja komisjoni määrust (EÜ) nr 1982/2004 seoses Intrastati süsteemi lihtsustamise ja Intrastati teabe kogumisega.
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr **659/2014**, 15. mai 2014, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 638/2004 liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika kohta seoses delegeeritud ja rakendusvolituste andmisega komisjonile teatavate meetmete vastuvõtmiseks, samuti seoses teabe edastamisega tolliasutuste poolt, konfidentsiaalsete andmete vahetamisega liikmesriikide vahel ja statistilise väärtuse määratlemisega.

C.2. Eesti õigusaktid

- **Riikliku statistika seadus**, vastu võetud 10. juunil 2010, avaldatud: RT I 2010, 41, 241.
- **Statistikaameti kogutud ja töödeldud andmete kaitse kord**; Vabariigi Valitsuse 2001. aasta 29. jaanuari määrus nr 41; avaldatud: RT I 2001, 14, 63.
- **Statistikaameti 2018.–2022. aastal tehtavate statistikatööde loetelu**, vastu võetud 15.02.2018, avaldatud RT III, 20.02.2018, 4.

D. Ühenduse väliskaubandusstatistikas ja liikmesriikidevahelise kaubanduse statistikas kasutatav riikide ja territooriumide nomenklatuur (GEONOM)

Eestikeelne nimi	Kood	Eestikeelne nimi	Kood
Afganistan	AF	Gambia	GM
Albaania	AL	Ghana	GH
Alžeeria	DZ	Gibraltar	GI
Ameerika Samoa	AS	Grenada	GD
Ameerika Ühendriigid (k.a Puerto Rico)	US	Gruusia	GE
Andorra	AD	Gröönimaa	GL
Angola	AO	Guam	GU
Anguilla	AI	Guatemala	GT
Antarktis	AQ	Guinea	GN
Antigua ja Barbuda	AG	Guinea-Bissau	GW
Aomen	MO	Guyana	GY
Araabia Ühendemiraadid	AE	Haiti	HT
Argentina	AR	Heard ja McDonald	HM
Armeenia	AM	Hiina	CN
Aruba	AW	Hispaania (k.a Baleaarid, Kanaari saared)	ES
Aserbaidžaan	AZ	Holland	NL
Austraalia	AU	Honduras	HN
Austria	AT	Hongkong	HK
Bahama	BS	Horvaatia	HR
Bahrein	BH	Iirimaa	IE
Bangladesh	BD	Israael	IL
Barbados	BB	India	IN
Belau	PW	Indoneesia	ID
Belgia	BE	Iraak	IQ
Belize	BZ	Iraan	IR
Benin	BJ	Island	IS
Bermuda	BM	Itaalia (k.a Sitsiilia, Sardiinia, Itaalia veeterritoorium Lugano järves, Livigno haldusüksused)	IT
Bhutan	BT	Jaapan	JP
Boliivia	BO	Jamaica	JM
Bonaire, Sint Eustatius ja Saba	BQ	Jeemen	YE
Bosnia ja Hertsegoviina	BA	Jordania	JO
Botswana	BW	Jõulusaar	CX
Bouvet' saar	BV	Kaimanisaared	KY
Brasiilia	BR	Kambodža	KH
Briti India ookeani ala	IO	Kamerun	CM
Briti Neitsisaared	VG	Kanada	CA
Brunei Darussalam	BN	Kasahstan	KZ
Bulgaaria	BG	Katar	QA
Burkina Faso	BF	Kenya	KE
Burundi	BI	Kesk-Aafrika Vabariik	CF
Cabo Verde	CV	Kiribati	KI
Ceuta	XC	Komoorid	KM
Colombia	CO	Kongo	CG
Cooki saared	CK	Kongo DV	CD
Costa Rica	CR	Kookossaared (Keelingi saared)	CC
Côte d'Ivoire	CI	Kosovo	XK
Curaçao	CW	Kreeka (k.a Áthose mägi)	GR
Djibouti	DJ	Kuuba	CU
Dominica	DM	Kuveit	KW
Dominikaani Vabariik	DO	Kõrgõzstan	KG
Ecuador	EC	Küpros (k.a Briti sõjaväebaaside alad, Akrotiri ja Dhekelia)	CY
Eesti	EE	Laos	LA
Egiptus	EG	Leedu	LT
Ekvatoriaal-Guinea	GQ	Lesotho	LS
El Salvador	SV	Libeeria	LR
Eritrea	ER	Liechtenstein	LI
Etiopia	ET	Liibanon	LB
Falklandi (Malviini) saared	FK	Liibüa	LY
Fidži	FJ	Luksemburg	LU
Filipiinid	PH		
Fääri saared	FO		
Gabon	GA		

Eestikeelne nimi	Kood
Lõuna-Korea	KR
Lõuna-Aafrika Vabariik	ZA
Lõuna-Georgia ja Lõuna-Sandwichi saared	GS
Lõuna-Sudaan	SS
Lääne-Sahara	EH
Läti	LV
Madagaskar	MG
Makedoonia	MK
Malaisia	MY
Malawi	MW
Maldiivid	MV
Mali	ML
Malta	MT
Maroko	MA
Marshalli saared	MH
Mauritaania	MR
Mauritius	MU
Mayotte	YT
Mehhiko	MX
Melilla	XL
Mikroneesia	FM
Moldova	MD
Mongoolia	MN
Montenegro	ME
Montserrat	MS
Mosambiik	MZ
Myanmar (Birma)	MM
Namiibia	NA
Nauru	NR
Nepal	NP
Nicaragua	NI
Nigeeria	NG
Niger	NE
Niue	NU
Norfolk	NF
Norra	NO
Omaan	OM
Paapua Uus-Guinea	PG
Pakistan	PK
Palestiina okupeeritud ala	PS
Panama	PA
Paraguay	PY
Peruu	PE
Pitcairn	PN
Poola	PL
Portugal (k.a Madeira ja Assoorid)	PT
Prantsuse Lõunaalad	TF
Prantsuse Polüneesia	PF
Prantsusmaa (k.a Korsika, Monaco, Guadeloupe, Prantsuse Guajaana, Réunion, Martinique, Saint-Martin)	FR
Põhja-Korea	KP
Põhja-Mariaanid	MP
Püha Tool (Vatikan)	VA
Rootsi	SE
Rumeenia	RO
Rwanda	RW
Saalomoni Saared	SB
Saint-Barthélemy	BL
Saint Helena	SH
Saint Kitts ja Nevis	KN
Saint Lucia	LC
Saint-Pierre ja Miquelon	PM
Saint Vincent ja Grenadiinid	VC

Eestikeelne nimi	Kood
Saksamaa (k.a Helgoland)	DE
Sambia	ZM
Samoa	WS
San Marino	SM
São Tomé ja Príncipe	ST
Saudi Araabia	SA
Seišellid	SC
Senegal	SN
Serbia	XS
Sierra Leone	SL
Singapur	SG
Sint-Maarten (Madalmaadele kuuluv osa)	SX
Slovakkia	SK
Sloveenia	SI
Somaalia	SO
Soome (k.a Ahvenamaa)	FI
Sri Lanka	LK
Sudaan	SD
Suriname	SR
Suurbritannia (k.a Man, Kanalisaared)	GB
Svaasimaa	SZ
Süüria	SY
Šveits	CH
Zimbabwe	ZW
Taani	DK
Tadžikistan	TJ
Tai	TH
Taiwan	TW
Tansaania	TZ
Timor-Leste	TL
Togo	TG
Tokelau	TK
Tonga	TO
Trinidad ja Tobago	TT
Tšaad	TD
Tšehhi	CZ
Tšiili	CL
Tuneesia	TN
Turks ja Caicos	TC
Tuvalu	TV
Türgi	TR
Türkmenistan	TM
Uganda	UG
Ukraina	UA
Ungari	HU
Uruguay	UY
USA Neitsisaared	VI
Usbekistan	UZ
Uus-Kaledoonia	NC
Uus-Meremaa	NZ
Valgevene	BY
Wallis ja Futuna	WF
Vanuatu	VU
Venemaa	RU
Venezuela	VE
Vietnam	VN
Ühendriikide hajasaared	UM
Mujal nimetamata territooriumid	XY
Avameri	QP
Määramata	XX

E. Euroopa Liidu liikmesriikide territooriumide nimekiri

	Käibemaksu- territoorium	Tolli- territoorium	Statistiline territoorium	Kajastamine Intrastatis
Austria (AT)	jah	jah	jah	jah
Belgia (BE)	jah	jah	jah	jah
Bulgaaria (BG)	jah	jah	jah	jah
Eesti (EE)	jah	jah	jah	jah
Hispaania, k.a Baleaariid (ES)	jah	jah	jah	jah
Kanaari saared (ES)	ei	jah	jah (1)	ei
Ceuta (XC)	ei	ei	ei	ei
Melilla (XL)	ei	ei	ei	ei
Holland (NL)	jah	jah	jah	jah
Horvaatia (HR)	jah	jah	jah	jah
Iirimaa (IE)	jah	jah	jah	jah
Itaalia, k.a Sitsiilia ja Sardiinia (IT)	jah	jah	jah	jah
Livigno omavalitsused (IT)	ei	ei	ei	ei
Campione d'Italia (CH)	ei	ei	ei	ei
Lugano järv (IT)	ei	ei	ei	ei
San Marino (SM)	ei	ei	ei	ei
Kreeka (GR)	jah	jah	jah	jah
Áthose mägi (GR)	ei	jah	jah (1)	ei
Küpros, k.a Briti sõjaväebaaside alad, Akrotiri ja Dhekelia (CY)	jah	jah	jah	jah
Leedu (LT)	jah	jah	jah	jah
Luksemburg (LU)	jah	jah	jah	jah
Läti (LV)	jah	jah	jah	jah
Malta (MT)	jah	jah	jah	jah
Poola (PL)	jah	jah	jah	jah
Portugal, k.a Assoorid ja Madeira (PT)	jah	jah	jah	jah
Prantsusmaa, k.a Korsika ja Monaco (FR)	jah	jah	jah	jah
Guadeloupe (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Martinique (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Prantuse Guajaana (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Réunion (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Mayotte (YT) (2)	ei	jah	jah (1)	ei
Saint-Martin (Prantsuse osa) (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Uus-Kaledoonia (NC)	ei	ei	ei	ei
Wallis ja Futuna (WF)	ei	ei	ei	ei
Prantsuse Polüneesia (PF)	ei	ei	ei	ei
Saint-Barthélemy (BL)	ei	ei	ei	ei
Saint-Pierre ja Miquelon (PM)	ei	ei	ei	ei
Prantsuse Antarktika ja Lõunaalad (TF)	ei	ei	ei	ei
Rootsi (SE)	jah	jah	jah	jah
Rumeenia (RU)	jah	jah	jah	jah
Saksamaa (DE)	jah	jah	jah	jah
Helgoland (DE)	ei	ei	jah	jah
Büdingen (CH)	ei	ei	ei	ei
Slovakkia (SK)	jah	jah	jah	jah
Sloveenia (SI)	jah	jah	jah	jah
Soome (FI)	jah	jah	jah	jah
Ahvenamaa (FI)	ei	jah	jah (1)	ei
Suurbritannia, k.a Man (GB)	jah	jah	jah	jah
Kanalisaared (GB)	ei	jah	jah (1)	ei
Gibraltar (GI)	ei	ei	ei	ei
Taani (DK)	jah	jah	jah	jah
Fääri saared (FO)	ei	ei	ei	ei
Gröönimaa (GL)	ei	ei	ei	ei
Tšehhi (CZ)	jah	jah	jah	jah
Ungari (HU)	jah	jah	jah	jah

(1) Euroopa Liidu väliskaubandusstatistika statistiline teave saadakse tollideklaratsioonide kaudu.

(2) Mayotte on alates 1. jaanuarist 2014 Prantsusmaa statistilise territooriumi osa.